

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

1. ดร.อุดม รัตนอัมพรโสภณ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายประถมศึกษา
โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. อาจารย์พิศวาท น้อยมณี ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ครูภาษาไทยดีเด่นแห่งชาติ
โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี
3. อาจารย์อารี รุ่งเรือง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โรงเรียนมกุฏเมืองราชวิทยาลัย
จังหวัดระยอง
4. อาจารย์จำรัส มีลาภ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย โรงเรียนเกล่งวิทยสถานาร จังหวัดระยอง
5. นางอัจฉราพรรณ วิมลเกียรติศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่

ภาคผนวก ข

วิธีการคำนวณทางสถิติ

ตารางที่ 5 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) ของ
แบบทดสอบประจำชุดการสอน

ชุดการ สอนที่	ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
		1	2	3	4	5		
1	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	0	4	.80
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
2	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	0	4	.80
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชุดการ สอนที่	ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
		1	2	3	4	5		
3	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	0	+1	4	.80
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
4	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชุดการ สอนที่	ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
		1	2	3	4	5		
5	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
6	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ชุดการ สอนที่	ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ΣR	IOC
		1	2	3	4	5		
7	1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	3	+1	+1	+1	0	0	3	.60
	4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00
	10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00

ตารางที่ 6 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้กับแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (IOC) ที่ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
5	+1	0	+1	+1	-1	0.40
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
9	+1	0	+1	+1	0	0.60
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12	+1	+1	+1	+1	0	0.80
13	+1	+1	+1	+1	0	0.80
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
23	+1	+1	+1	+1	0	0.80
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
34	+1	0	+1	+1	+1	0.80
35	+1	+1	+1	+1	0	0.80
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00

ตารางที่ 7 ค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (B) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)	ข้อที่	ค่าความยากง่าย (P)	ค่าอำนาจจำแนก (B)
1	.60	.40	16	.40	.80
2	.66	.26	17	.76	.33
3	.76	.33	18	.36	.60
4	.70	.33	19	.50	.60
5	.66	.26	20	.43	.73
6	.76	.33	21	.76	.33
7	.60	.53	22	.53	.53
8	.80	.40	23	.43	.73
9	.70	.46	24	.36	.73
10	.56	.60	25	.60	.53
11	.56	.60	26	.50	.46
12	.56	.60	27	.50	.60
13	.80	.40	28	.66	.53
14	.80	.40	29	.36	.60
15	.40	.80	30	.50	.60

ตารางที่ 9 คะแนนของนักเรียนของกลุ่ม (Try out) ที่ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

คนที่	X	X^2
1	9	81
2	10	100
3	23	529
4	22	484
5	7	49
6	8	64
7	18	324
8	10	100
9	9	81
10	6	36
11	21	441
12	21	441
13	23	529
14	11	121
15	12	144
16	10	100
17	9	81
18	9	81
19	23	529
20	21	441
21	11	121
22	18	324
23	15	225
24	9	81
25	21	441
26	20	400

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คนที่	X	X^2
27	17	289
28	19	361
29	14	196
30	13	169
รวม	439	7363

การหาค่าความแปรปรวน ใช้สูตร ดังนี้

สูตร

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคน

จากสูตร

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

$$S_t^2 = \frac{30 (7363) - (439)^2}{30 \times 30}$$

$$S_t^2 = \frac{220890 - 192721}{900}$$

$$S_t^2 = \frac{28169}{900}$$

$$S_t^2 = 31.30$$

การหาค่าความเชื่อมั่นในการตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้สูตร KR - 20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 123) ดังนี้

สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของข้อสอบ

p แทน สัดส่วนของคนที่ทำถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของคนที่ทำผิดในแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

จากสูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s_t^2} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{30}{30-1} \left\{ 1 - \frac{6.67}{31.30} \right\}$$

$$r_{tt} = \frac{30}{29} (1 - 0.21)$$

$$r_{tt} = 1.03 (0.79)$$

$$r_{tt} = 0.81$$

ได้ค่าความเชื่อมั่น .81

การหาประสิทธิภาพของชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2 (เปื้อง กุมุท, 2519, หน้า 127)

การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1)

สูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของชุดการสอนจากการทำแบบทดสอบ ท้ายชุดการสอน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบทุกชุด
	N	แทน	จำนวนนักเรียน
	A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบ

ชุดการสอนที่ 1 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางสังคมศาสตร์
จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{373}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.289}{10} \times 100$$

$$E_1 = 82.89$$

ชุดการสอนที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์
จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{374}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.311}{10} \times 100$$

$$E_1 = 83.11$$

ชุดการสอนที่ 3 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางวิทยาศาสตร์

จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{377}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.378}{10} \times 100$$

$$E_1 = 83.78$$

ชุดการสอนที่ 4 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางเกษตรศาสตร์

จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{374}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.311}{10} \times 100$$

$$E_1 = 83.11$$

ชุดการสอนที่ 5 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทั่วไป
จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{384}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.533}{10} \times 100$$

$$E_1 = 85.33$$

ชุดการสอนที่ 6 เรื่อง การอ่านจับใจความบทความ
จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{385}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.556}{10} \times 100$$

$$E_1 = 85.56$$

ชุดการสอนที่ 7 เรื่อง การอ่านจับใจความเรื่องสั้น

จากสูตร

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

$$E_1 = \frac{\frac{394}{45}}{10} \times 100$$

$$E_1 = \frac{8.756}{10} \times 100$$

$$E_1 = 87.56$$

นำผลการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_1) ของชุดการสอนทั้ง 7 ชุดมารวมกัน แล้วหาค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$E_1 = \frac{82.89 + 83.11 + 83.78 + 83.11 + 85.33 + 85.56 + 87.56}{7}$$

$$E_1 = 84.48$$

ตารางที่ 10 ผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนในแต่ละชุดการสอน

คนที่	ชุดการสอนที่						
	1	2	3	4	5	6	7
1	10	7	8	9	8	9	9
2	9	8	8	8	8	10	10
3	7	8	7	8	8	9	9
4	8	7	9	8	9	7	8
5	10	9	8	7	8	9	8
6	8	9	7	7	9	7	8
7	9	9	10	10	9	8	9
8	8	9	7	7	9	9	8
9	7	8	8	7	9	10	10
10	10	10	9	9	9	10	10
11	9	10	10	10	9	9	8
12	10	10	8	7	10	7	8
13	9	10	9	9	7	8	9
14	8	7	10	9	7	10	10
15	7	7	8	7	9	10	8
16	9	8	9	10	10	9	9
17	8	9	9	10	9	8	10
18	7	9	9	8	7	7	10
19	8	8	8	7	9	8	8
20	7	7	9	8	9	9	9
21	7	9	9	9	8	7	10
22	7	7	7	9	9	8	9
23	7	8	9	8	9	7	9
24	8	7	9	8	8	9	9
25	9	7	8	8	8	8	7

ตารางที่ 10 (ต่อ)

คนที่	ชุดการสอนที่						
	1	2	3	4	5	6	7
26	8	8	8	9	8	8	7
27	9	8	8	8	9	10	8
28	8	7	7	8	8	7	9
29	9	9	8	8	9	10	8
30	9	8	7	8	8	8	9
31	8	8	7	7	8	8	8
32	8	7	8	7	8	8	8
33	9	9	9	10	8	9	10
34	7	7	7	8	8	8	9
35	9	8	8	8	9	9	9
36	8	10	9	9	10	10	9
37	8	9	10	9	9	8	8
38	8	7	9	7	9	8	9
39	7	9	7	8	8	7	9
40	9	10	8	9	8	9	10
41	9	9	10	9	8	10	8
42	9	8	8	8	9	9	8
43	8	9	9	9	8	8	9
44	8	9	9	9	10	10	9
45	9	8	9	9	8	9	8
รวม	373	374	377	374	384	385	394

การหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 ตัวแรก (E_2)

สูตร

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของชุดการสอนจากการทำแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

$\sum F$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน

N แทน จำนวนนักเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากสูตร

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

$$E_2 = \frac{\frac{1871}{45}}{30} \times 100$$

$$E_2 = \frac{26.38}{30} \times 100$$

$$E_2 = 87.93$$

ตารางที่ 11 ผลคะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย
ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คนที่	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนหลังเรียน	คนที่	คะแนนหลังเรียน
1	25	16	25	31	25
2	29	17	28	32	25
3	24	18	25	33	29
4	25	19	24	34	24
5	27	20	26	35	26
6	24	21	27	36	28
7	28	22	27	37	28
8	27	23	27	38	24
9	27	24	28	39	25
10	29	25	26	40	27
11	26	26	26	41	27
12	27	27	28	42	25
13	26	28	25	43	26
14	27	29	27	44	28
15	25	30	27	45	28
				รวม	1187

ตารางที่ 12 คำนวณความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม
วัดเจตคติต่อชุดการสอน จำนวน 40 ข้อ

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
1	+1	0	+1	+1	-1	0.60
2	+1	+1	-1	+1	+1	0.20
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
4	+1	+1	0	0	+1	0.60
5	+1	+1	+1	+1	+1	0.40
6	+1	+1	0	0	-1	0.40
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
8	+1	+1	0	0	+1	0.60
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
12	+1	0	0	0	-1	0.20
13	+1	+1	0	0	0	0.60
14	+1	0	0	0	0	0.00
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
17	+1	0	0	0	-1	0.20
18	+1	0	0	0	-1	0.20
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
20	+1	0	0	+1	+1	0.40
21	+1	+1	0	+1	-1	0.40
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
23	+1	0	0	0	-1	0.20
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
25	+1	0	0	0	+1	0.40

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
26	+1	+1	0	0	+1	0.60
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
28	+1	+1	0	0	+1	0.60
29	+1	+1	+1	+1	-1	0.80
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
32	+1	+1	0	0	+1	0.60
33	+1	0	0	0	-1	0.20
34	0	0	0	0	-1	0.00
35	+1	+1	0	0	+1	0.60
36	+1	+1	0	0	+1	0.60
37	+1	0	+1	+1	-1	0.60
38	+1	+1	0	0	-1	0.40
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00
40	+1	0	+1	+1	-1	0.60

ตารางที่ 13 แสดงหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่มีต่อการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนอ่าน
จับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R

คนที่	ข้อที่																				X	X ²
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
1	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	4	5	5	95	9025
2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	4	5	4	97	9409
3	5	5	5	4	5	5	5	3	3	3	5	3	5	5	5	5	5	5	5	4	90	8100
4	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	90	8100
5	5	5	4	2	2	4	5	4	2	3	4	5	3	3	3	4	5	4	5	5	77	5929
6	4	4	4	3	4	4	3	3	4	3	2	4	4	5	5	5	4	5	5	4	79	6241
7	4	4	3	4	2	3	4	3	3	5	4	3	4	3	4	4	4	5	3	4	73	5329
8	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	5	5	5	4	4	90	8100
9	5	5	5	4	5	5	5	3	3	3	5	3	5	5	5	5	5	5	5	5	91	8281
10	5	5	5	5	5	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	4	90	8100
11	5	5	5	5	5	4	3	4	3	4	4	4	3	3	5	4	5	4	4	5	84	7056
12	5	5	5	5	3	5	3	5	4	4	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	91	8281
13	5	5	5	5	5	4	3	4	3	5	4	4	3	3	5	4	5	5	4	4	83	6889
14	5	5	5	5	3	5	3	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	92	8464
15	5	5	5	5	3	5	5	5	3	5	3	3	4	4	4	5	4	4	5	5	87	7569
16	5	5	5	5	3	5	4	3	4	3	4	5	3	5	3	5	5	4	5	4	85	7225
17	5	5	5	5	5	4	5	5	5	4	2	5	5	5	3	4	4	4	4	5	89	7921
18	5	5	5	5	3	4	4	5	3	5	4	2	2	5	4	4	4	5	4	5	83	6889
19	5	5	5	5	4	2	3	3	5	2	4	4	3	3	3	5	5	4	4	5	79	6241
20	5	5	5	3	5	2	5	5	3	2	3	3	4	4	4	3	5	5	2	5	76	5776
21	5	5	4	5	5	4	3	4	4	3	2	4	5	2	4	4	5	4	4	5	81	6561
22	5	5	4	2	2	4	5	4	2	3	4	5	3	3	3	4	5	4	4	5	76	5776
23	2	2	4	2	4	4	2	3	2	3	2	2	4	2	3	4	2	5	4	2	58	3364
24	2	2	3	5	4	2	3	3	4	3	3	3	2	2	2	2	2	4	3	2	56	3136
25	5	5	5	5	3	4	4	5	3	4	4	2	2	5	4	4	5	5	4	5	83	6889
26	5	5	5	5	4	2	3	3	5	2	4	4	3	3	3	2	5	5	2	5	75	5625
27	5	5	5	3	5	2	5	3	3	2	3	3	4	4	4	2	5	4	2	5	74	5476
28	5	5	4	5	5	4	3	4	4	3	2	4	5	2	4	4	5	4	4	5	81	6561
29	5	5	4	2	2	4	5	4	2	3	4	5	3	3	3	4	5	5	4	5	77	5929
30	4	4	4	3	4	4	3	2	4	3	2	4	4	5	5	4	4	5	4	4	76	5776
Σx	14	14	13	12	11	11	12	11	10	10	10	11	11	11	11	12	13	13	12	13	24	2040
Σx^2	1	1	7	6	9	8	1	5	9	9	9	5	4	4	9	4	6	4	2	5	58	18
	.63	.6	.3	1.	1.21	1.	1.	.7	1.	1.	1.	.9	.9	1.	.7	.8	.7	.2	.8	.6		
			3	9	27			03	00			14	00	0	2	13	2	1	4	6	7	17.04

การวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอนอ่าน
จับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ด้วยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยใช้สูตร
ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

$$\alpha = \frac{20}{19} \left\{ 1 - \frac{17.04}{87.53} \right\}$$

$$\alpha = \frac{20}{19} (1 - 0.19)$$

$$\alpha = 1.05 \times 0.81$$

$$\alpha = 0.85$$

สูตรการหาค่าความแปรปรวน

$$S_t^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2}$$

S_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคน

จากสูตร

$$\begin{aligned}
 S_t^2 &= \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N^2} \\
 S_t^2 &= \frac{30 (204018) - (2458)^2}{30 \times 30} \\
 S_t^2 &= \frac{6120540 - 6041764}{900} \\
 S_t^2 &= \frac{78776}{900} \\
 S_t^2 &= 87.53
 \end{aligned}$$

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก

- ตัวอย่างชุดการสอนการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
- แบบวัดเจตคติที่มีต่อการเรียน ด้วยชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย
ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 2

การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

จัดทำโดย

นางสาวพิมพ์สิริ เจริญกิจ

คู่มือการใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์
ประกอบด้วย

1. คำชี้แจงสำหรับครู
2. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
3. แผนการจัดการเรียนรู้
4. เครื่องมือวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ประจำชุดการสอน
5. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดการสอน

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
2. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. ระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้

ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียน โดยเน้นทักษะการอ่าน
เป็นหลัก ทักษะการเขียนเป็นส่วนประกอบ มีการอภิปราย แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ความมี
คุณธรรมจริยธรรม ในการปฏิบัติงาน

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์
2. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์
3. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง แผนภูมิวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R

4. บทอ่านเรื่องที่ 1 เรื่อง ชีวิตนรธรรมในนิราศเมืองแกลง
5. บทอ่านเรื่องที่ 2 เรื่อง เหตุใดได้มีการพูดเพิ่มพยางค์
6. บัตรกิจกรรม
7. เฉลยบัตรกิจกรรม
8. แบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2
9. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2

ในการใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์ ครูผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดของเอกสารเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

1.3 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์ ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง แผนภูมิวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R

1.4 บทอ่าน เรื่องที่ 1 เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง เรื่องที่ 2 เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์

1.5 บัตรกิจกรรม

1.6 เฉลยบัตรกิจกรรม

1.7 แบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2

1.8 เฉลยแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2

2. จัดเตรียมเอกสารและสื่อการเรียนรู้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้พร้อม

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้

4. ให้คำอธิบายและคำแนะนำในการอ่าน ด้วยวิธีการอ่านแบบ SQ3R

5. วัดผลการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบประจำชุด

ในการศึกษาชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์ นักเรียนควรศึกษาเรื่องต่อไปนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1.1 ตอบคำถามของเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า
- 1.2 สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า
- 1.3 จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า
- 1.4 แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า
- 1.5 ระบุความสำคัญของเรื่องที่ได้ศึกษาค้นคว้า

2. กิจกรรมที่นักเรียนต้องปฏิบัติ

- 2.1 ตั้งใจฟังคำอธิบายของครู
- 2.2 ตอบคำถาม
- 2.3 ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์ ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง

แผนภูมิวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R

2.4 บทอ่าน เรื่องที่ 1 เรื่อง ชีวิตวัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง เรื่องที่ 2 เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์

- 2.5 ตั้งคำถามและบันทึกลงในบัตรกิจกรรม
- 2.6 อภิปราย ซักถาม - ตอบคำถาม จับคู่กับเพื่อนถาม - ตอบจากบัตรกิจกรรม
- 2.7 ทำแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสารคดีทาง

ภาษาศาสตร์

3. บทเรียนนี้ใช้เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชุดที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์ เวลา 2 ชั่วโมง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

- จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน (ม. 1/2)
- ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน (ม. 1/3)

สาระสำคัญ

1. สารคดีทางภาษาศาสตร์ เป็นงานประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว เขียนขึ้นจากเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องสมมติ มุ่งให้ความรู้ความจริงเป็นหลัก หรือความคิดเห็นตามประสบการณ์ของผู้เขียนแต่ละคน มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ทางด้านภาษา วรรณคดี นิรุกติศาสตร์ ฯลฯ
2. การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์ ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน จัดเป็นเรื่องที่ให้คุณค่าทางสติปัญญา
3. การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์ ควรใช้วิธีการอ่านแบบ SQ3R

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ตอบคำถามของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
2. สรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. จำแนกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
4. แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
5. ระบุความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

เนื้อหาสาระการเรียนรู้

1. การอ่านงานเขียนประเภทสารคดีทางภาษาศาสตร์
2. บทอ่านจากงานเขียนประเภทสารคดีทางภาษาศาสตร์ เรื่อง ชีววัฒนธรรมใน

นิราศเมืองแกลง และเรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์

3. วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำเสนอ ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับวรรณคดีหรือวรรณกรรมเรื่องใดบ้างที่นักเรียนประทับใจ พร้อมทั้งบอกชื่อกวีหรือนักเขียน
2. ครูเกริ่นถึงสารคดีทางภาษาศาสตร์ เรื่อง “ชีวิตวรรณกรรมในนิราศเมืองแกลง” โดยให้นักเรียนอ่านคำกลอนต่อไปนี้บนกระดานพร้อมกัน

ถึงหย่อมย่านบ้านกรำพอดำพลบ

ประสบพบเฝ้าพงศ์พวงวงศา

ขึ้นภูฎีที่สถิตท่านบิดา

กลืนน้ำตาที่ไม่ฟังเฝ้าพรังพราย

ชักถามนักเรียนว่าเคยได้ยินคำกลอนบทนี้หรือไม่ นักเรียนทราบหรือไม่ว่ามาจากวรรณคดีเรื่องใด ใครเป็นผู้แต่ง แนวคำตอบก็คือ มาจากวรรณคดีเรื่องนิราศเมืองแกลง แต่งโดยกวีเอกของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น คือ สุนทรภู่ จากนั้นสนทนาถึงประวัติและผลงานนิราศเมืองแกลงของสุนทรภู่ เพื่อเชื่อมโยงความรู้เดิมให้สัมพันธ์กับเรื่องที่ครูนำมาให้อ่าน

ขั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 ขั้นให้แนวความรู้

1. ครูแจกใบความรู้ที่ 1 เรื่อง “การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์” ให้นักเรียนทุกคนศึกษา จากนั้นร่วมกันอภิปรายถึงความหมาย ลักษณะของขั้นตอนการอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์
2. ครูแจกบทอ่านเรื่องที่ 1 เรื่อง ชีวิตวรรณกรรมในนิราศเมืองแกลง แล้วบอกว่าวันนี้จะอ่านเรื่องสารคดีทางภาษาศาสตร์ โดยใช้วิธีตามแผนภูมิการอ่านแบบ SQ3R
3. ครูแจกใบความรู้ที่ 2 แผนภูมิวิธีการอ่านแบบ SQ3R จากนั้นให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

3.1 ขั้นสำรวจ (Survey - S)

3.1.1 ครูให้นักเรียนอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ชื่อหัวข้อเรื่อง เพื่อดูแนวคิดของเรื่องว่าโน้มเอียงไปทางใด

3.1.2 ภาพประกอบของเนื้อเรื่องมีรูปอะไรบ้าง ความยาวของเรื่อง

3.2 ขั้นตั้งคำถาม (Question - Q)

3.2.1 ให้นักเรียนดูที่ชื่อหัวข้อเรื่อง แล้วถามตัวเองว่าหมายถึงอะไร คาดการณ์ว่าเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร

3.2.2 ให้นักเรียนตั้งคำถามถามตัวเองหลาย ๆ คำถาม ถามในสิ่งที่อยากรู้ตามขอบเขตของข้อหัวข้อเรื่อง

3.2.3 ครูเขียนคำถามของนักเรียนบนกระดาน เพื่อจะได้เห็นชัดเจน คำถามใดที่ซ้ำกันก็ตัดออก นักเรียนบันทึกคำถามลงในบัตรกิจกรรมตั้งคำถามก่อนอ่าน

3.3 ขั้นอ่าน (Read - R₁)

3.3.1 ให้นักเรียนอ่านเรื่องในใจ เพื่อจะหาคำตอบตามคำถามที่ตั้งไว้บนกระดาน

3.4 ขั้นเล่าเรื่อง (Recite - R₂)

3.4.1 นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องที่อ่านทั้งหมดด้วยคำพูดของนักเรียน เป็น

การทบทวน

3.4.2 ชักถามนักเรียนตอบคำถามที่บันทึกไว้ ถ้าไม่มีคำตอบจากบทอ่านนักเรียนจะหาคำตอบได้จากที่อื่น ๆ ได้อย่างไร

3.5 ขั้นทบทวน (Review - R₃)

3.5.1 นักเรียนสรุปเรื่องที่อ่าน ประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านเป็นอย่างไร เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่านมา และร่วมกันอภิปรายตามประเด็นต่อไปนี้

- จากเรื่องนิราศเมืองแกลง สุนทรภู่ได้สะท้อนวัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทยในเรื่องใดบ้าง
- การแต่งกายของผู้หญิงในสมัยนั้นเป็นอย่างไร
- ทำไมการกินหมากถึงกลายเป็นประเพณีอย่างหนึ่งของคนในสมัยนั้น
- ความเป็นอยู่ของคนในสมัยนั้นเป็นอย่างไร และมีความแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร

- การรักษาโรคเหมือนหรือแตกต่างกับปัจจุบันอย่างไร
- ความเชื่อของคนในสมัยนั้นมีเรื่องใดบ้าง และนักเรียนมีความเชื่อในเรื่องใดบ้าง

3.5.2 นักเรียนบันทึกเรื่องย่อลงในบัตรกิจกรรมที่ 1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่านมา และตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่าน ลงในบัตรกิจกรรมที่ 2

ขั้นที่ 2 ขั้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ

ครูแจกบทอ่านเรื่องที่ 2 เรื่อง “เหตุใดจึงมีการพูดเพิ่มพยางค์”

1. ขั้นสำรวจ (Survey - S)

1.1 ครูให้นักเรียนอ่านชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ข้อหัวข้อเรื่อง เพื่อดูแนวคิดของเรื่องว่าโน้มเอียงไปทางใด

1.2 ภาพประกอบของเนื้อเรื่องมีรูปอะไรบ้าง ความยาวของเรื่อง

2. ขั้นตั้งคำถาม (Question - Q)

2.1 ให้นักเรียนดูที่ชื่อเรื่อง แล้วถามตัวเองว่าหมายถึงอะไร คาดการณ์ว่าเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร

2.2 ให้นักเรียนตั้งคำถามถามตัวเองหลาย ๆ คำถาม ถามในสิ่งที่อยากรู้ตามขอบเขตของเนื้อเรื่อง

2.3 นักเรียนบันทึกคำถามลงในบัตรกิจกรรมตั้งคำถามก่อนอ่าน

3. ขั้นอ่าน (Read - R₁)

- ให้นักเรียนอ่านเรื่องในใจ เพื่อจะหาคำตอบตามคำถามที่ตั้งไว้

4. ขั้นเล่าเรื่อง (Recite - R₂)

4.1 นักเรียนจับคู่กับเพื่อน ถามคำถามที่ตนเองตั้งไว้ให้เพื่อนตอบ สลับกันคนละ 1 คำถาม เพื่อเป็นการทบทวน

4.2 นักเรียนบันทึกคำตอบลงในบัตรกิจกรรมตอบคำถามหลังอ่าน ถ้าไม่มีคำตอบจากบทอ่านนักเรียนจะหาคำตอบได้จากที่อื่น ๆ ได้อย่างไร

5. ขั้นทบทวน (Review - R₃)

5.1 นักเรียนและครูร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตามประเด็นต่อไปนี้

- สาเหตุที่ทำให้มีการพูดเพิ่มพียงค์
 - ส่วนใหญ่การพูดเพิ่มพียงค์จะเกิดขึ้นเมื่อใด
 - นักเรียนอ่านเรื่องนี้แล้วคิดว่าสาเหตุใดที่ทำให้มีการพูดเพิ่มพียงค์มากที่สุด
- เพราะเหตุใด

- นักเรียนยกตัวอย่างคำที่มีการพูดเพิ่มพียงค์ที่เคยได้ยิน
- นักเรียนมีวิธีการอนุรักษ์ภาษาไทยมิให้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไรบ้าง

5.2 นักเรียนสรุปเรื่องที่อ่าน บันทึกเรื่องย่อลงในบัตรกิจกรรมที่ 3 เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่านมา และตอบคำถามจากเรื่องสั้นที่อ่าน ลงในบัตรกิจกรรมที่ 4

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปบทเรียน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปตามประเด็นในสาระสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
2. นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2 จำนวน 10 ข้อ เวลา 20 นาที

สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง แผนภูมิวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R
3. บทอ่านเรื่องที่ 1 เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง
4. บทอ่านเรื่องที่ 2 เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์
5. บัตรกิจกรรม
6. เฉลยบัตรกิจกรรม
7. แบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2
8. เฉลยแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการ
 - 1.1 ตรวจบัตรกิจกรรม
 - 1.2 ทดสอบ
2. เครื่องวัดและประเมินผล
 - 2.1 บัตรกิจกรรม
 - 2.2 แบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2
3. เกณฑ์การวัดและประเมินผล

นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2 การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์ได้ถูกต้อง ร้อยละ 70

บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

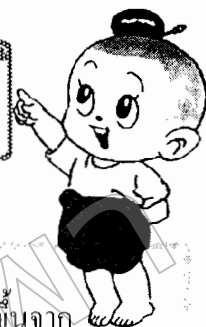
.....

ลงชื่อ ครูผู้สอน

(นางสาวพิมพ์ศิริ เจริญกิจ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง การอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์

สารคดีทางภาษาศาสตร์ หมายถึง งานประพันธ์ประเภทร้อยแก้ว เขียนขึ้นจากเรื่องจริง ไม่ใช่เรื่องสมมติ มุ่งให้ความรู้ความจริงเป็นหลักหรือความคิดเห็นตามประสบการณ์ของผู้เขียนแต่ละคน มีเนื้อหาที่ให้ความรู้ทางด้านภาษา วรรณคดี นิรุกติศาสตร์ ฯลฯ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อม ๆ กัน จัดเป็นเรื่องที่ทำให้คุณค่าทางสติปัญญา

ตัวอย่าง เช่น

- ความรู้ทางด้านภาษา หมายถึง ความรู้ความเข้าใจด้านถ้อยคำที่ใช้พูด หรือเขียน เพื่อสื่อความของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ภาษาไทย ภาษาจีน หรือเพื่อสื่อความเฉพาะวงการ เช่น ภาษาราชการ ภาษากฎหมาย ภาษาธรรม เลียง ตัวหนังสือ หรือกิริยา อาการที่สื่อความได้ เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท่าทาง ภาษามือ
- ความรู้ทางด้านวรรณคดี หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวรรณกรรมหรืองานเขียนที่ได้รับการยกย่องว่าดี มีสาระ และสามารถวิเคราะห์คุณค่าทางวรรณศิลป์ อ่านแล้วเกิดอารมณ์สะเทือนใจ มีความคิดเป็นแบบแผน สามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น รู้ว่าอะไรควรหรือไม่ควร
- ความรู้ทางด้านนิรุกติศาสตร์ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการเรียนรู้ถึงภูมิหลังและการใช้ในปัจจุบันของการสื่อสารของมนุษย์ ไม่ว่าด้วยวิธีการพูดหรือการเขียน

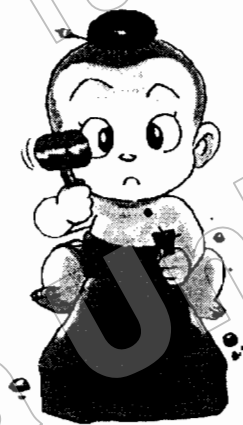
หลักการอ่านสารคดี

การอ่านสารคดีอย่างเข้าใจนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจำแนกได้ว่าใจความสำคัญหรือแก่นของเรื่องคืออะไร ใจความสำคัญในแต่ละตอนคืออะไร ซึ่งแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

1. ชื่อเรื่อง เป็นจุดชี้แนะใจความสำคัญที่สุดของเรื่องได้ดีและรวดเร็ว เพราะสารคดีมักตั้งชื่อไม่ซับซ้อน และนิยมบอกสาระสำคัญหรือเป้าหมายของผู้แต่งไว้อย่างตรงไปตรงมา
2. หัวข้อย่อย ในการแต่งสารคดีขนาดยาว มักนิยมแบ่งเนื้อหาออกเป็นตอน ๆ และใส่หัวข้อเรื่องกำกับไว้
3. การค้นหาแก่นของเรื่อง ในกรณีที่ชื่อเรื่องของสารคดีไม่สามารถชี้แนะใจความสำคัญของเรื่องได้หรือไม่มีการตั้งหัวข้อเรื่องย่อยสรุปสาระสำคัญในแต่ละย่อหน้า แล้วนำ

ประเด็นย่อยเหล่านั้นมาพิจารณาร่วมกัน เพื่อสรุปหาแก่นเรื่องหรือใจความสำคัญที่สุด

4. การอ่านละเอียดทั้งเรื่อง แม้จะมีข้อสังเกตและแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญของสารคดีให้ได้รวดเร็วอยู่หลายประการ แต่ถ้าจะอ่านสารคดีให้มีอรรถรส คือ ได้ทั้งสารประโยชน์และความเพลิดเพลิน ควรอย่างยิ่งละเอียดทั้งเรื่องจะทำให้สามารถจับใจความสารคดีได้อย่างสมบูรณ์

ใบความรู้ที่ 2 แผนภูมิวิธีการอ่านแบบ SQ3R

Survey (S)

ขั้นสำรวจ = สำรวจชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ภาพประกอบ (ถ้ามี) ความยาวของเนื้อเรื่อง

Question (Q)

ขั้นตั้งคำถาม = ดูที่ชื่อเรื่อง คาดการณ์ว่าเกี่ยวกับอะไร ถามในสิ่งที่อยากรู้

Read (R₁)

ขั้นอ่าน = อ่านเรื่องในใจอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อหาคำตอบตามคำถามที่ตั้งไว้

Recite (R₂)

ขั้นเล่าเรื่อง = พูดถึงสิ่งที่อ่าน

Review (R₃)

ขั้นสร้างโครงเรื่อง / ทบทวน = สรุปเรื่องที่อ่าน บันทึกเรื่องย่อ
เพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องทั้งหมดที่อ่าน

บทอ่านเรื่องที่ 1

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ ตามวิธีการอ่านแบบ SQ3R

ชีวิตธรรมในนิราศเมืองแกลง

สุนทรภู่หรือพระสุนทรโวหาร (ภู่) ท่านได้รับเกียรติจากองค์การศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ โดยได้รับการยกย่องเป็นบุคคลสำคัญของโลก มีผลงานดีเด่นด้านวัฒนธรรมหรรทอนัยหนึ่งเรียกว่า กวีเอกของโลก

ผลงานในนิราศของท่านสุนทรภู่ทุกเรื่อง ท่านได้พรรณาสง่ที่ประสบพบเห็นเป็น บทประพันธ์ที่ไพเราะงดงามในการใช้ถ้อยคำและสัมผัสในแพรวพราวอย่างยากที่จะหาผู้ใด เทียมได้ ในนิราศนั้นจะเป็นการสะท้อนภาพภูมิประเทศ บ้านเมือง ชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและความรู้ต่าง ๆ ที่น่าสนใจ อีกทั้งยังได้บันทึกความรู้สึก นึกคิดและข้อสังเกตต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นไว้เป็นหลักฐานให้คนรุ่นหลังได้อ่านและชื่นชม

หากจะกล่าวว่าสุนทรภู่ท่านรู้วัฒนธรรม ก็สามารถยืนยันได้จากนิราศเมืองแกลงอันเป็นส่วนหนึ่งที่ขอหยิบยกมาให้ร่วมกันคิดอนุรักษ ไว้อยู่กับคนไทยตลอดไป โดยเฉพาะวัฒนธรรม เกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทยที่มีลักษณะเด่นชัด

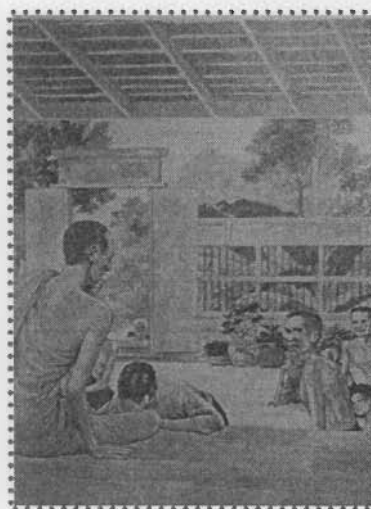
สุนทรภู่เข้าพบบิดา >>
ที่บวชอยู่วัดปากน้ำ เมืองแกลง

วัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทย

1. อาหารการกิน สุนทรภู่ได้บันทึกเป็นบทกลอนถึงการกินอยู่ของชาวบ้านกร่ำ ใน ขณะนั้นว่า

“เวลาเช้าเขาก็ชวนกันออกป่า
พอเวลาสายฉันท์ตะวันชาย

มันไม้หมาไล่เนื้อไปเหลือหลาย
ได้กระต่ายตะกวดควางมาอย่างแวง

ทั้งแย่งชิงอ้างเนื้อค่างั่ว	เขาทำครัวครั้นไปปะยะแขยง
ต้องอดกลืนกินแต่ข้าวกับเต้าแดง	จนเรี่ยวแรงโรยไปไม่มีใครมี
อยู่บุรินทร์กินสำราญทั้งหวานเปรี้ยว	ตั้งแต่เที่ยวยากไร้มาไพรศรี
แต่น้ำตาลมิได้พานในนาก็	ปลู่วิวาโยก็ห่อยนลง”

นัยว่า สุนทรภู่มองเห็นสภาพการกินอยู่ของชาวบ้านที่มีอาหารจากสัตว์ป่าแล้วรับไม่ได้ แม้แต่น้ำตาลในขนมก็ไม่มี ทำให้เจ็บไข้ได้ป่วยลงในขณะนั้น

2. การแต่งกายและความเป็นอยู่ของผู้หญิงชาวระยอง

สุนทรภู่ได้กล่าวถึงสภาพของผู้หญิงในนิราศเมืองแกลงว่า

“เห็นสาวสาวชาวไร่เขาไถ่ที่	บ้างพาที่อ้อเออเสียงเหอนเหอน
แลซึ่โคลไต่คาบเป็นควาบกอ	ผ้าห่มห่อหมากแห้งตะเบงมาน”

จับประเด็นได้ว่า ผู้หญิงในสมัยนั้นแต่งชุดตะเบงมาน แล้วไถ่ มีหมากแห้งห่อติดกาย คงจะกินหมากฟันดำ อันเป็นประเพณีของคนสมัยนั้นไม่ว่าสาวว่าแก่ทุกคนต้องกินหมาก ถ้าใครฟันดำถือว่า “สวย” ที่สำคัญคือ “พาที่อ้อเออ เสียงเหอนเหอน” คงจะพูด “เหอน” แบบสำเนียงระยอง ปัจจุบันก็เริ่มเลือนหายไปแล้ว จะมีการพูดสำเนียงระยองกันเฉพาะคนมีอายุ เด็ก ๆ ไม่ค่อยพูดกันแล้ว

3. ที่อยู่อาศัยและความเป็นอยู่ของคนในขณะนั้น

สุนทรภู่กล่าวถึงความเป็นอยู่ของคนในขณะนั้นว่า

“พอสิ้นดงตรงปากออกปากช่อง	ถึงระยองเหี้ยเรือนคูไสว
แหวะเข้าย่านบ้านเก่าค่อยเบาใจ	เขาจุดได้ต้อนรับให้หลับนอน”

อีกตอนหนึ่งที่กล่าวถึงความเป็นอยู่ของเมืองแกลงว่า

“แล้วไปชมกรรมการบ้านดอนเค็ด	ล้วนเลี้ยงเบ็ดหมูเนื้อคูเหลือเชิญ
ขกกระบัตรจัดซื้อนทุกเช้าเย็น	เมียที่เป็นท่านผู้หญิงนั่งปิ้งปลา”

ทำให้เห็นภาพความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ ของความเป็นอยู่ของผู้คนในอดีต ที่ประกอบ ด้วยวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่แบบพื้แบบนึ่ง เอื้ออาหารช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และถือวงศาคณาญาติเป็นสิ่งที่ต้องช่วยเหลือเอ็นดู แม้แต่ “ขกกระบัตร” ซึ่งเป็นผู้ปกครองชุมชนในขณะนั้น ก็มีความเป็นอยู่แบบเรียบง่ายไม่มีพิธีรีตองเหมือนเช่นปัจจุบัน

4. สภาพของชุมชน

ชายทะเล เช่น ถึงตอนบ้านบางมังกงหรือบางปะกง ก็กล่าวว่า

“ถึงหย่อมย่านบางมั่งงั้น คูเรียงรันเรือนเลียบชลาลัย
แต่ล้วนบ้านตากปลาริมวาริน เหม็นแต่กลิ่นเน่าอบตระหลบไป”

ตลาดสด อีกตอนหนึ่งเมื่อมาพักที่บ้านขุนจำเมืองที่บางปลาสร้อยชลบุรี ได้บันทึก
ความเป็นไปของตลาดว่า

“ขายหอยแครงเมงกับปูม้า หมึกเมงดาหอยคองรองกระถาง
พวกเจ๊กจีนสินค้าเอามาวาง มะเขือพวงพะเผือกผักกาดคอง
ที่ขายผักหน้าถึงก็เปิดโถง ล้วนเบี้ยโป่งหลึงขายมาจ่ายของ
สักยี่สิบหอยออกเป็นกอบคอง ที่เที่ยวท่องทัศนajanสายัณฑ์”

จากบทกล่าวนั้นกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นภาพของชุมชนได้เป็นอย่างดี ที่น่าสนใจ
คงจะเป็นเรื่องที่สุนทรภู่กล่าวถึง “เบี้ยโป่ง” เข้าใจว่าในสมัยนั้นเรื่องการแลกเปลี่ยนคงใช้เบี้ย
ซึ่งเป็นหอยชนิดหนึ่ง โดยราชการกำหนดให้ใช้แทนเงินซึ่งหาแลกกันได้ ซึ่งอยู่ในมาตรา
เงินไทยที่พัฒนามาเป็นเงินบาทในปัจจุบัน

5. การรักษาโรค

ท่านสุนทรภู่มีความรู้เรื่องการใช้สมุนไพรรักษาโรค ในนิราศเมืองแกลงกล่าวไว้ใน
ตอนเมื่อพบบิดาที่วัดป่ากร่ำว่า

“ท่านชูช่วยอวยพรให้ผองเฝ้า ดังฉัตรแก้วกางกั้นไว้เหนือหัว
อุดส่าห้ฝนไพลทรรักษาตัว ค่อนยังชั่วมันเมื่อยที่เหนื่อยกาย”

สุนทรภู่กล่าวถึง “ไพล” อันเป็นสมุนไพรที่ใช้รักษาโรคคู่กับคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึง
ปัจจุบันก็ยังใช้สมุนไพรชนิดนี้

6. ความเชื่อ

ความเชื่อเรื่องศักดิ์สิทธิ์ ท่านสุนทรภู่มีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องศักดิ์สิทธิ์เหมือนชาวบ้าน
ธรรมดาทั่วไป เวลาจะเดินทางไปไหนหากผ่านสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ ก็จะขอความคุ้มครองจาก
สิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นว่า

“ขออารักขาศักดิ์สิทธิ์ที่สิงศาล ลือสะท่านอย่าเจ้าห้าท้าวกำแหง
ข้าจะไปทางไกลถึงเมืองแกลง เจ้าจงแจ้งในภคินิที
ฉันทลัดพรากจากจรเพราะร้อนจิต ไข่จะคิดอายนางขนางหนี
ให้นมน้องครองรักไว้สักปี ท่านสุขีเถิดข้าขอลาไป”

ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ สุนทรภู่เจ็บไข้ฝนเห็นปีศาจชนหัวลูก บิดาก็หาผู้รู้มนต์มา

รักษาและกล่าวไว้ในนิราศเมืองแกลงว่า

“หลงละเมอเพื่อพูดกับผีสาว ที่เคียงข้างคนผู้ไม่รู้จัก
แต่หมอเฒ่าเป่าปัดชะงัดนัก ทั้งเส้นวักลหลายวันล่อยบรรเทา”

ความเชื่อเรื่อง “กรรม” ในคติทางพุทธศาสนาแล้วถือว่าเป็นเรื่องของการกระทำผิดหรือทำไม่ดีไว้ในชาติก่อน หรือชาติปัจจุบันแล้วกรรมเหล่านั้นตามมาสนอง ในนิราศเมืองแกลงสุนทรภู่กล่าวไว้ว่า

“ศิโรราบกราบเท้าให้เปล่าจิตต์ รำคาญคิดอาลัยมิได้หาย
ชะรอยกรรมทำสัตว์ให้พลัดพราย จึงแยกย้ายปีตุลาชญาติกา”
เท่าที่เขียนแนวทางเรื่องวัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลงนี้ ถือว่าท่านสุนทรภู่เป็นผู้รอบรู้วัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทยสมัยก่อนเป็นอย่างดี คงช่วยให้เกิดแนวทางสำหรับผู้สนใจ “นิราศเมืองแกลง” มากขึ้น

ที่มา : ฐปกรณ์ โสธนะ. (2549). สุนทรภู่สู่ระยอง 200 ปี. ระยอง : สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดระยอง.

บทอ่านเรื่องที่ 2

ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้ ตามวิธีการอ่านแบบ SQ3R

เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์

คนไทยชอบพูดเพิ่มพยางค์ ยกตัวอย่างเช่น แม่คนหนึ่งเตือนลูกว่า “กินเกินเสร็จแล้ว
ก็ล้างจานเสียสิ วางทิ้งไว้ทำไม”

แม่พูดว่า กินเกิน และ ล้างจานล้างจาน มีการเพิ่มพยางค์ท้ายคำ กิน และเพิ่มพยางค์
หน้ากลุ่มคำล้างจาน

ลักษณะการเพิ่มพยางค์เช่นนี้ เราคงจะได้ยินกันบ่อย ๆ มีคำถามว่า เหตุใดผู้พูดจึงพูด
เพิ่มพยางค์

คำตอบเกี่ยวข้องกับเสียงและความหมายของการพูดเพิ่มพยางค์

เหตุผลทางด้านเสียงก็คือ คนไทยชอบเสียงที่มีจังหวะสม่ำเสมอ ชอบการซ้ำ และชอบ
เสียงสัมผัส เมื่อพูดเพิ่มพยางค์จะได้คำที่มีลักษณะดังกล่าวนี้ทั้งหมด

กินเกิน เพิ่มพยางค์ท้ายคำ การเพิ่มพยางค์ท้ายคำนี้จำนวนพยางค์ที่เพิ่มขึ้นแล้วแต่
จำนวนพยางค์ของคำเดิม ถ้าคำเดิมมีพยางค์เดียว ก็เพิ่มพยางค์เดียว ถ้าคำเดิมมี 2 พยางค์ ก็
เพิ่ม 2 พยางค์ ถ้าคำเดิมมี 3 พยางค์ ก็เพิ่ม 3 พยางค์

พยางค์ที่เพิ่มขึ้นจะเหมือนกับพยางค์ในคำเดิมเป็นส่วนใหญ่ ต่างออกไปแต่เพียงสระใน
ในพยางค์สุดท้ายของคำจะเปลี่ยนเป็น แอะ หรือ เออะ ในกรณีที่พยางค์เดิมมีสระเสียงสั้น
เป็น แอ หรือ เออ ในกรณีที่พยางค์เดิมมีสระเสียงยาว เช่น

กิน	กินเกิน	กินเกิน
ปากกา	ปากกาปากแก	ปากกาปากเกอ
กะทะ	กะทะกะทะะ	กะทะกะทะอะ
กระดาด	กระดาดกระแดด	กระดาดกระเดิด

วัฒนธรรม	วัฒนธรรมวัฒนธรรม	วัฒนธรรมวัฒนธรรม
เงิน	เงินเงิน	-
แป้ง	-	แป้งแป้ง

คำว่า เงิน และ แป้ง ไม่มีการเพิ่มพยางค์ท้ายคำ เป็น เงินเงิน และ แป้งแป้ง คำว่า เงินเงิน และ แป้งแป้งเป็นคำซ้ำ ปกติต้องใช้หมยมกเหมือนคำซ้ำอื่น ๆ เป็น เงิน ๆ แป้ง ๆ

จะเห็นว่าคำทั้งหมดที่มีการเพิ่มพยางค์มีลักษณะทั้งหลายที่คนไทยชอบ คือ มีจำนวนพยางค์เป็นคู่ ทำให้มีจังหวะสม่ำเสมอ มีสัมผัสอักษร และถ้าคำเดิมมี 2 พยางค์ขึ้นไป ก็มีการซ้ำพยางค์ต้นหรือพยางค์ต้น ๆ ของคำด้วย

ในกรณีที่เพิ่มพยางค์หน้าคำ ดังตัวอย่างกลุ่ม ล้างล้างจาน พยางค์ที่เพิ่มขึ้นก็เหมือนกับพยางค์ในคำเดิมเป็นส่วนใหญ่เช่นกัน ต่างออกไปแต่เพียงสระในพยางค์ที่เพิ่มพยางค์สุดท้ายเปลี่ยนเป็น โอะ ตัวสะกดเป็น แม่กง หรือ แม่กก ทำให้ได้คำหรือกลุ่มคำที่มีจังหวะสม่ำเสมอ มีสัมผัสอักษร และมีการซ้ำพยางค์ต้นได้เช่นเดียวกับเมื่อเพิ่มพยางค์ท้ายคำ เช่น

ไม้ขีด	ไม้ขงไม้ขีด	ไม้ขกไม้ขีด
แต่งงาน	แต่งงแต่งงาน	-
กะทิ	กะทังกะทิ	กะทกกะทิ
วัฒนธรรม	วัฒนธรรมวัฒนธรรม	-
ภาษา	ภาษาสภาษา	-

นอกจากเหตุผลทางด้านเสียง ยังมีเหตุผลทางด้านความหมาย การพูดเพิ่มพยางค์เป็นการพูดอย่างไม่เป็นทางการ ไม่จำเป็นเจาะจง คงไม่มีใครพูดว่า

ตอนนี้กระดาษกระแดคขาดตลาด

ปากกงปากกา 2 ด้าม ราคา 50 บาท

คนไทยมีประเพณีประเพณีทำบุญเลี้ยงพระ

แต่อาจจะพูดว่า

ตอนนี้กระดาษกระแดคก็หายาก

ปากกปากการาคาแพง

ประเพณงประเพณีอะไร ฉันก็ไม่สนใจ

การพูดเพิ่มพียงคำมีเหตุผลทั้งทางด้านเสียงและความหมาย คนไทยพูดเพิ่มพียงคำเมื่อ
การพูดอย่างไม่เจาะจงและไม่เป็นทางการ อีกทั้งเสียงของคำที่เกิดจากการเพิ่มพียงคำก็เป็นเสียง
ที่คุ้นหูคนไทย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). ภาษาไทย นวัตกรรมคำตอบ. กรุงเทพฯ :

องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.

บัตรกิจกรรมตั้งคำถามก่อนอ่าน

นักเรียนตั้งคำถาม จากสารคดี เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง

คำถาม

Blank lines for writing questions.

บัตรกิจกรรมตอบคำถาม

นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ จากสารคดี เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง

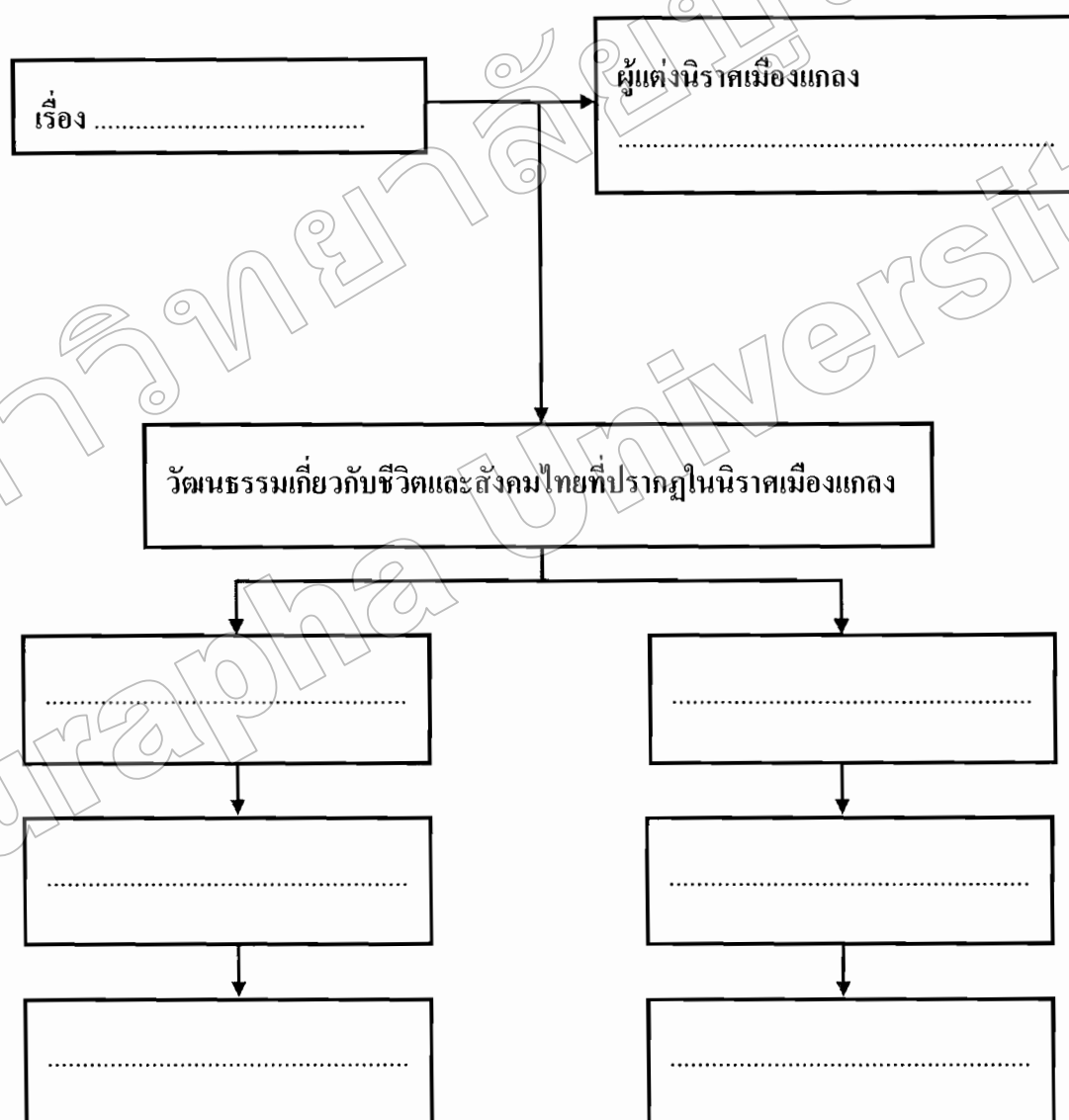

คำตอบ

Blank lines for writing the answer.

บัตรกิจกรรมที่ 1

นักเรียนทำบันทึกเรื่องย่อ ดังนี้

ประเด็นสำคัญของเรื่อง

บัตรกิจกรรมที่ 2

นักเรียนตอบคำถาม จากสารคดี เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง ดังนี้

1. คำว่า “นิราศ” หมายถึงอะไร

.....

2. ภาษาถิ่นระยอง มีลักษณะอย่างไร

.....

3. สภาพของชุมชนในสมัยของท่านสุนทรภู่ สะท้อนถึงอาชีพใด

.....

4. นักเรียนเห็นด้วยกับความเชื่อของคนในสมัยท่านสุนทรภู่หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

5. นักเรียนคิดว่าจากเรื่องนิราศเมืองแกลงสามารถสะท้อนวัฒนธรรมในด้านใดอีกได้บ้าง

.....

.....

.....

.....

บัตรกิจกรรมตั้งคำถามก่อนอ่าน

นักเรียนตั้งคำถาม จากสารคดี เรื่อง เหตุใดได้มีการพูดเพิ่มพยางค์

คำถาม

Blank lines for writing questions.

บัตรกิจกรรมตอบคำถาม

นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ จากสารคดี เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์

คำตอบ

Blank lines for writing the answer.

บัตรกิจกรรมที่ 3

นักเรียนทำบันทึกเรื่องย่อ ดังนี้

เรื่อง

สาเหตุของการพูดเพิ่มพยางค์
.....
.....

ลักษณะของการพูดเพิ่มพยางค์
.....
.....

การเกิดของการพูดเพิ่มพยางค์
.....
.....

ประเด็นสำคัญของเรื่อง

.....

บัตรกิจกรรมที่ 4

นักเรียนตอบคำถามที่ตั้งไว้ จากสารคดี เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์ ดังนี้

1. การพูดเพิ่มพยางค์มีลักษณะอย่างไรบ้าง

.....

2. การเพิ่มพยางค์ท้ายคำและการเพิ่มพยางค์หน้าคำมีลักษณะเหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร

.....

3. ส่วนใหญ่การพูดเพิ่มพยางค์จะเกิดขึ้นเมื่อใด

.....

4. ยกตัวอย่างคำที่พูดเพิ่มพยางค์ที่นักเรียนเคยได้ยิน

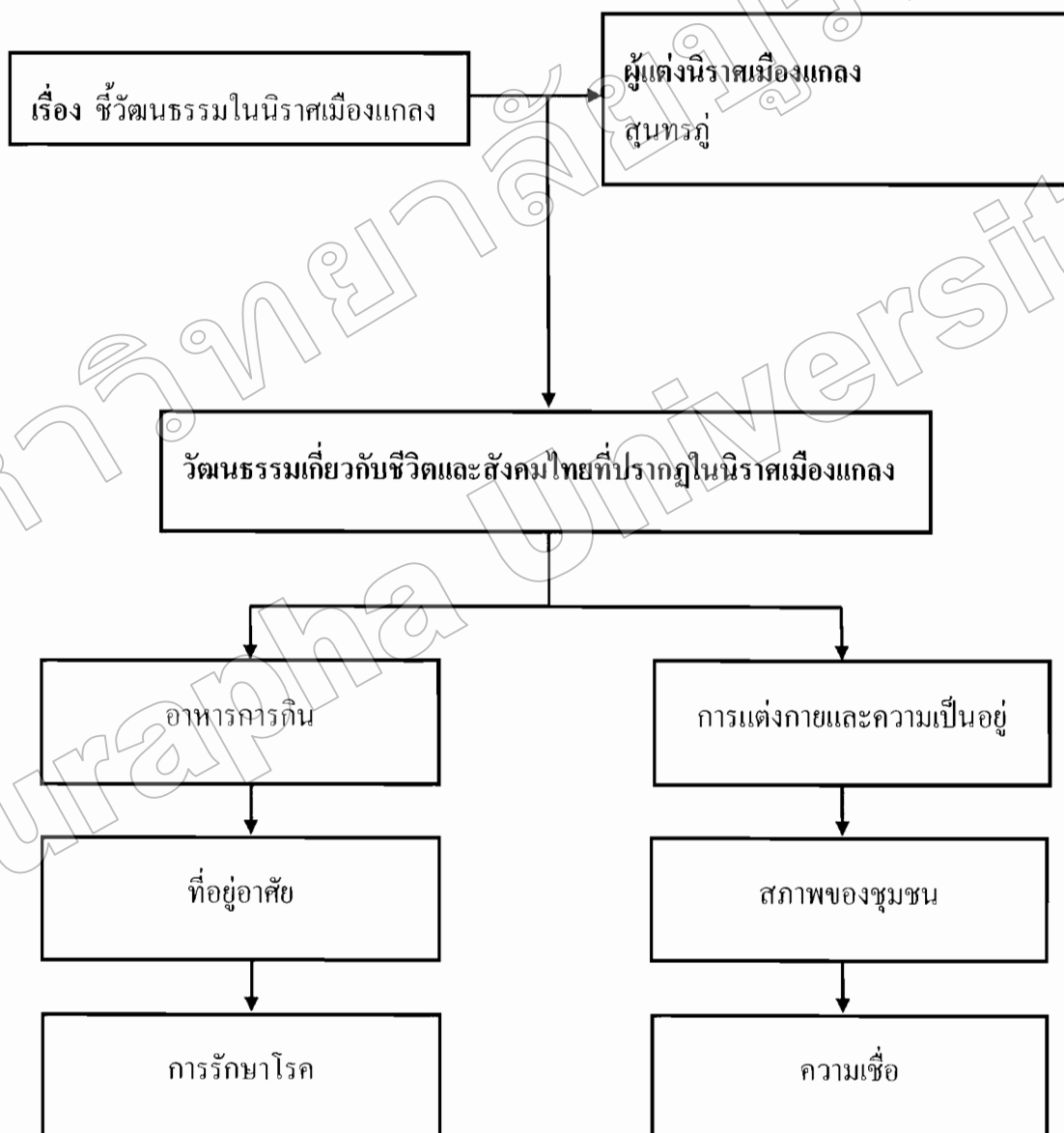
.....

5. นักเรียนมีวิธีในการอนุรักษ์ภาษาไทยมิให้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไรบ้าง

.....

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 1

นักเรียนทำบันทึกเรื่องย่อ ดังนี้

ประเด็นสำคัญของเรื่อง นิราศเมืองแกลงของสุนทรภู่ ได้สะท้อนถึงวัฒนธรรมเกี่ยวกับชีวิตและสังคมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 2

นักเรียนตอบคำถาม จากสารคดี เรื่อง ชีววัฒนธรรมในนิราศเมืองแกลง ดังนี้

1. คำว่า “นิราศ” หมายถึงอะไร

แนวการตอบ การพรรณนาถึงการจากกัน หรือจากที่อยู่ที่ไปในที่ต่างๆ

2. ภาษาถิ่นระยอง มีลักษณะอย่างไร

แนวการตอบ มีการออกเสียงเหน่อ

3. สภาพของชุมชนในสมัยของท่านสุนทรภู่ สะท้อนถึงอาชีพใด

แนวการตอบ การประมงและค้าขาย

4. นักเรียนเห็นด้วยกับความเชื่อของคนในสมัยท่านสุนทรภู่หรือไม่ อย่างไร

แนวการตอบ เห็นด้วย เพราะการที่เราให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์จะเป็นการคุ้มครองเรา ความเชื่อในเรื่องกรรมเป็นผลมาจากการกระทำ ความเชื่อไสยศาสตร์ช่วยปัดเป่าสิ่งเลวร้ายให้ออกจากตัว

5. นักเรียนคิดว่าจากเรื่องนิราศเมืองแกลง สามารถสะท้อนวัฒนธรรมในด้านใดอีกได้บ้าง

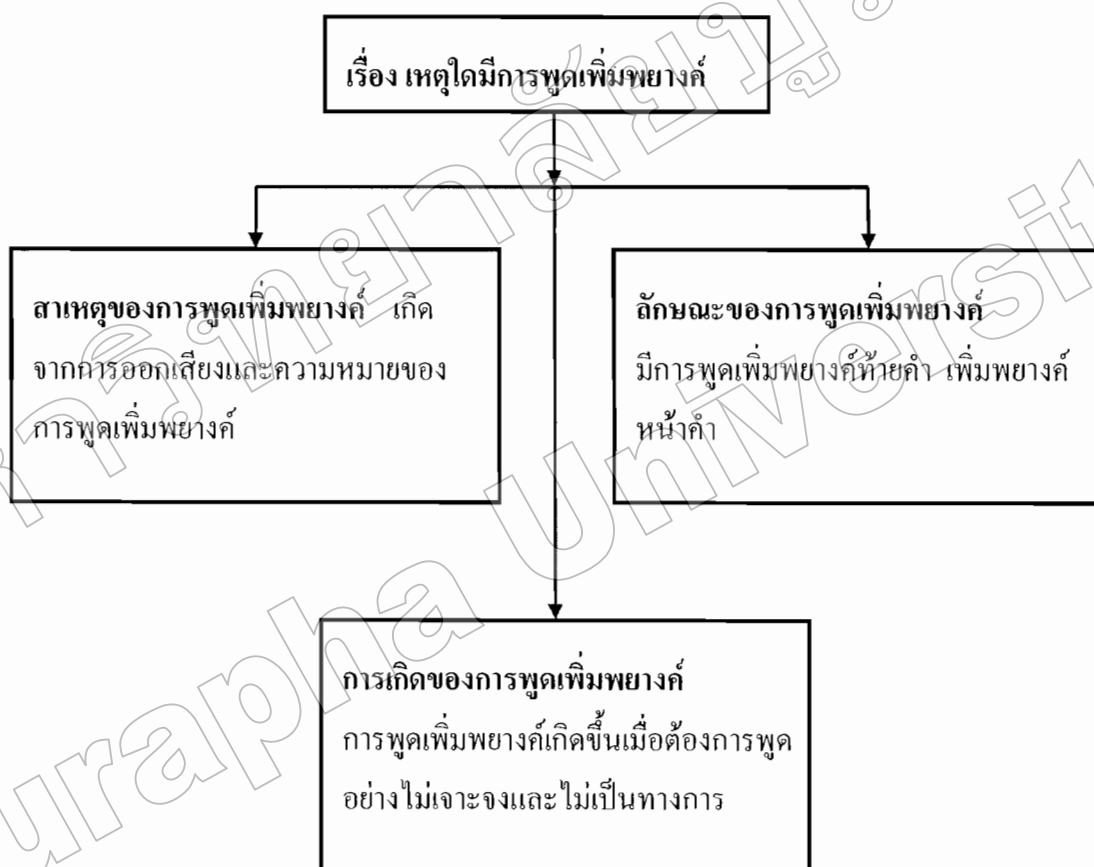
แนวการตอบ วัฒนธรรมทางด้านภาษา การสัมผัสใน การใช้คำเปรียบเปรย

วัฒนธรรมด้านสถาปัตยกรรม การสร้างบ้าน

วัฒนธรรมเกี่ยวกับศิลปะหัตถกรรม เครื่องใช้สอย เครื่องจักสาน

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 3

นักเรียนทำบันทึกเรื่องย่อ ดังนี้

ประเด็นสำคัญของเรื่อง สาเหตุที่มีการปวดเพิ่มพยางค์ เกิดจากการออกเสียง โดยคนไทยชอบเสียงที่มีจังหวะสม่ำเสมอ ชอบการซ้ำ ชอบเสียงสัมผัส และเกิดจากความหมายของการปวดเพิ่มพยางค์

เฉลยบัตรกิจกรรมที่ 4

นักเรียนตอบคำถาม จากสารคดี เรื่อง เหตุใดมีการพูดเพิ่มพยางค์ ดังนี้

1. การพูดเพิ่มพยางค์มีลักษณะอย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ มีการพูดเพิ่มพยางค์ท้ายคำ เพิ่มพยางค์หน้าคำ

2. การเพิ่มพยางค์ท้ายคำและการเพิ่มพยางค์หน้าคำมีลักษณะเหมือนกัน หรือแตกต่างกันอย่างไร

แนวคำตอบ เหมือนกัน ที่มีการซ้ำพยางค์ต้น

แตกต่างกัน การเพิ่มพยางค์ท้ายคำ - จำนวนพยางค์ที่เพิ่มขึ้นแล้วแต่จำนวนพยางค์ของคำเดิม

- พยางค์เดิมมีสระเสียงสั้น เปลี่ยนเป็น แอะ หรือ เออะ

- พยางค์เดิมมีสระเสียงยาว เปลี่ยนเป็น แอ หรือ เออ

การเพิ่มพยางค์ท้ายคำ - พยางค์ที่เพิ่มขึ้นเหมือนกับพยางค์ในคำเดิม เปลี่ยนเป็น
โอะ ตัวสะกดเป็นแม่ กง หรือ แม่ กก

3. ส่วนใหญ่การพูดเพิ่มพยางค์จะเกิดขึ้นเมื่อใด

แนวคำตอบ การพูดเพิ่มพยางค์เกิดขึ้นเมื่อต้องการพูดอย่างไม่เจาะจงและไม่เป็นทางการ

4. ยกตัวอย่างคำที่พูดเพิ่มพยางค์ที่นักเรียนเคยได้ยิน

แนวคำตอบ อาบน้ำอาบท่า วดวอาราม หนังสือหนา หน้าหงิกหน้างอ ผ้าผ่อน ฯลฯ

5. นักเรียนมีวิธีในการอนุรักษ์ภาษาไทยมิให้เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างไรบ้าง

แนวคำตอบ ฝึกพูด ฝึกเขียน ฝึกอ่านบ่อยๆ ใช้คำในภาษาให้ถูกต้อง ไม่เขียนคำวิบัติ

แบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2

การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เวลา 20 นาที

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X หน้าข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 1 ให้นักเรียนอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์เรื่อง มณีของเมขลา แล้วตอบคำถามข้อที่ 1-5

มณีของเมขลา

เมื่อพระยามคายังกราบเข้าสู่ประเทศไทย ท้องฟ้าประดับไปด้วยเมฆฝนมีดกครึ้มอยู่แทบทุกวัน ยามที่ฝนตกกระหน่ำ บางทีจะได้ยินเสียงฟ้าร้องครืนครืนสนั่นหวั่นไหว คิดตามกระชั้นชิด หลังจากมีแสงฟ้าแลบสว่างจ้าบาดตา ท่านผู้สูงอายุตกสมัยก็จะอธิบายให้ลูกหลานฟังว่า เป็นเพราะนางเมขลาถือแก้วมณีกวัดแกว่งจนเป็นสายฟ้า ล่อชั่วร้ายมารให้โกรธเกรี้ยวกราดขว้างขวานวิเศษใส่เมขลา จนเป็นเสียงฟ้าร้องและฟ้าผ่าให้เราดกใจ และชั่วร้ายยังมีคนถูกลูกหลงโดนฟ้าผ่าตาย โดยมีได้เกี่ยวข้องกับเมขลาหรือมารมารแต่ประการใด

กรณีพิพาทระหว่างนางเมขลากับมารมารได้รับการรับรองบันทึกไว้ในหนังสือวินิพนธ์เรื่องรามเกียรติ์ ฉบับพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เป็นการฝากหรืออนุรักษ์เทพนิยายไว้ในตอนต้น ๆ เรื่องของรามเกียรติ์ ทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียในคดี พระรามพิพาทกับทศกัณฐ์แต่อย่างใด เป็นการหาทางออก ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ดังที่จะเล่าต่อไปนี้...

รามเกียรติ์เปิดฉากนางเมขลาหรือเรียกเต็มยศว่า มณีเมขลา เพราะเป็นเทพธิดาที่มีดวงแก้ววิเศษอยู่ดวงหนึ่ง ที่มักจะนำออกมาอวดแก่ปวงเทพทั้งหลายเป็นประจำ ให้อัปภาคน้ำลายไหลด้วยความอยากได้ ดังนี้

เมื่อนั้น	ฝ่ายนางมณีเมขลา
อยู่ในวิมานรัตนา	สำหรับรักษาสมุทรไท
เคยไปประชุมด้วยเทวัน	เป็นนิจันรันคร์หาขาดไม
ครั้นถึงฤกษ์กำหนดไว้	อรไทขึ้นชมยินดี
จึงแต่งองค์ทรงเครื่องอลงกรณ์	งามจนจรัสศรีศรี
มือถือดวงแก้วมณี	เทวีก้อออกจากวิมาน
ลงมาจากกลีบเมฆา	เล่นด้วยนางฟ้าเกษมสานต์
เรี่ยร้องโอดพันบรรเลงสาน	นงคราญรำรายไปมา

ต่อไปก็เปิดตัวรามสูร ซึ่งออกจะเป็นยักษ์อันธพาลว่า

มาจะกล่าวบทไป	ถึงรามสูรยักษ์
อาศัยในกลีบเมฆา	เป็นที่ผาสุกสำราญ
มีศรขวานเพชรเป็นอาวุธ	ฤทธิ์ฤทธิ์หยาบช้ากล้าหาญ
ทั้งหกสวรค์ชั้นบันดาล	เกรงเดชขุนมารไม่ทานกร
เพื่อนยังอิมเอบกำเริบนัก	ทะนงศักดิ์ดังหนึ่งไกรสร
อำองค์ทรงเครื่องอาภรณ์	จับขวานฤทธิ์รอนแล้วเหาะมา
รวดเร็วดังหนึ่งลมพัด	เฉยฉานจรวดไปในเวหา
เยี่ยมออกจากกลีบเมฆา	อสุราเห็นแก้วแววไว
ซึ่งนางเมขลาโยนเล่น	ยิ่งเห็นยิ่งชอบอัชฌาสัย
ยิ่งพิศยิ่งต้องคิดใจ	จะใคร่ได้ซึ่งดวงจินดา
หมายเขม้นเข่นเขี้ยวจะราญรอน	กรกุมขวานเพชรเงื้อง่า
แผ่นโผนโชนไปในเมฆา	ไล่ นางเมขลาด้วยฤทธิ์

ถึงตอนนี้ตัวละครจะร้ายร้ายสนุกสนานมาก นางเมขลาจะเหาะหนีวนเวียน จะไปก็ไม่ไป
ชูแก้วหลอกล่อทำท่าจะให้แล้วก็ไม่ให้ ทำให้ยักษ์โกรธถึงกับขว้างขวานวิเศษใส่ทันที แต่ทำ
อะไรนางไม่ได้ เพราะ...

มีเครื่องประดับดวงมณี รัศมีโอภาสส่องไส
เป็นอาภรณ์ซ่อนไว้ภายใน เผยออกยามใดก็แพรวพราว
จับพินนภาเป็นฟ้าแถบ ปลานแปลบด้วยแสงมณีฉาย
ภูษาอาภรณ์พรรณราย เขียวจีจี้กายอำไพ

ที่เป็นอย่างนี้ก็เพราะบอกแล้วว่าเป็นแก้ววิเศษ แล้วเจ้าแก้วนี้เป็นแก้วชนิดใดแน่ ถ้าให้เดาก็ว่าต้องเป็นเพชรแน่ ๆ แล้วก็ใช้เป็นเครื่องประดับร่างกายแต่ไม่ใช่แหวนหรือกำไล ส่วนจะเป็นสร้อยหรือจี้ก็ไม่แน่ใจ เพราะคำประพันธ์บรรยายไว้ชอบกล

นางเมขลาประดับแก้วมณี ดวงเดียวโดด ๆ ไว้ในที่ลับ แลยังทำ “ฟ้าแถบ” แวบบจับตา รามสูรเห็นเข้าก็ตกตะลึงขอดูดี ๆ แลยังเหาะช่วยวนเสียอีก จึงเกิดการไล่ล่ากันขึ้น...

ดังนั้นขณะที่ “ฟ้าแถบดูแวบบ แปลบปลาบต้องหลับตา” แทนที่ “เหมือนดั่งนภา ร้าวราน” สำหรับผู้เขียนแล้วกลายเป็น “เหมือนดั่งเมขลาอวดแก้วทรมาน” อดนึกถึงมณีของเมขลาไม่ได้ ว่าของจริงจะงดงามสักเพียงใด...

ที่มา : ท. กล้วยไม้ ณ อยุธยา. (2546). บทความ - สารคดีของคณะอนุกรรมการจัดทำเอกสารและบทความสดุดีบุคคลสำคัญ เล่ม 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบญ.

1. คำว่า “พรรษาคม” หมายถึงอะไร
 - ก. เดือนแห่งการบวช
 - ข. เดือนพฤษภาคม
 - ค. เดือนในฤดูฝน
 - ง. เดือนแห่งการจำศีล
2. มณีเมขลา เป็นเทพปกป้องรักษาสิ่งใด
 - ก. รักษาต้นไม้
 - ข. รักษาแผ่นดิน
 - ค. รักษาภูเขา
 - ง. รักษาสมุทร
3. มณีเมขลาถูกรามสูร ต่อกันด้วยเพราะเหตุใด
 - ก. แย่งชิงดวงแก้ววิเศษของมณีเมขลา
 - ข. แก้แค้นการที่เมขลาฆ่าพระบิดาของรามสูร
 - ค. มณีเมขลาขโมยดวงแก้ววิเศษมารามสูร
 - ง. มณีเมขลาไม่ยอมเป็นพระชายารามสูร
4. ตามความเชื่อของคนในสมัยก่อน การเกิดฟ้าร้องเกิดจากสิ่งใด
 - ก. เสียงกรีร้องของมณีเมขลา
 - ข. เสียงคำรามของรามสูร
 - ค. ดวงแก้ววิเศษของมณีเมขลา
 - ง. ขวานวิเศษของรามสูร
5. จากเรื่องมณีเมขลา สะท้อนความเชื่อถึงสิ่งใด
 - ก. ความเชื่อเรื่องพิธีกรรม
 - ข. ความเชื่อทางปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
 - ค. ความเชื่อทางไสยศาสตร์
 - ง. ความเชื่อเรื่องทางพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนอ่านสารคดีทางภาษาศาสตร์ เรื่อง ล้านวน - คำพังเพย - สุภาษิต คือ สมบัติของชาติ แล้วตอบคำถามข้อที่ 6 - 10

ล้านวน - คำพังเพย - สุภาษิต คือ สมบัติของชาติ

ภาษานอกจากจะเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารให้ทราบถึงข่าวสารข้อมูล ความรู้สึกนึกคิดระหว่างบุคคลในสังคมแล้ว ภาษายังมีความสำคัญในการบันทึกและถ่ายทอดวัฒนธรรม คือทำให้เราทราบถึงวัฒนธรรมในสังคมทุกยุคทุกสมัย และทุกแห่งทุกมุมด้วย

ความงดงามประการหนึ่งของภาษาไทย คือ เรามี ล้านวน คำพังเพย คำสุภาษิต ที่จะช่วยให้คำพูดคำเขียนมีความหมายหลากหลาย มีความคมคาย มีแง่คิดให้กว้างขวาง สละสลวยยิ่งขึ้น แต่ความหมายหรือคำจำกัดความของล้านวน คำพังเพย คำสุภาษิต บางทีก็ยากที่จะแยกออกจากกันให้ชัดเจน ดังเช่น พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 อธิบายไว้ดังนี้

ล้านวน เป็นคำนาม มีหลายความหมาย คือ

1. ถ้อยคำที่เรียบเรียงหรือโวหาร บางทีก็ใช้ว่าล้านวนโวหาร เช่น สารคดีเรื่องนี้ ล้านวนโวหารดี ความเรียงเรื่องนี้ล้านวนโวหารลุ่ม ๆ ดอน ๆ
2. ถ้อยคำหรือข้อความ ที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านาน มีความหมายไม่ตรงตามตัว หรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น สอนจะเข้าให้วายน้า ร้าไม่ดีโทษปี่โทษกลอง
3. ถ้อยคำที่แสดงออกมาเป็นถ้อยคำพิเศษเฉพาะภาษาหนึ่ง ๆ เช่น ล้านวนฝรั่ง ล้านวนบาลี
4. ชั้นเชิงหรือท่วงทำนองในการแต่งหนังสือหรือพูด เช่น ล้านวนเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ล้านวนยาขอบ
5. ลักษณะนามใช้เรียกข้อความหรือบทประพันธ์รายหนึ่ง ๆ เช่น อิเหนามีหลายล้านวน บทความ 2 ล้านวน

พังเพย เป็นคำนาม หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อความที่กล่าวสืบทอดกันมาช้านานแล้ว มีความหมายเป็นคติ เช่น กงเกวียนกำเกวียน รักยาวให้บันรกรันให้ต่อ น้ำเซียวอย่าขวางเรือ

ดังนั้นคำว่า “ล้านวน” ที่ใช้ในที่นี้จึงหมายถึงเฉพาะถ้อยคำที่มีความหมายไม่ตรงตามตัวอักษร มีความหมายเชิงเปรียบเทียบ เป็นแต่คำพูดชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่ได้วางหลักวิชาหรือให้คตินัยใด เช่น หนัสน้ำไฟ เกลือจิ้มเกลือ ตาบอดได้แว่น เรือล่มเมื่อจอด อาภัพเหมือนปูน

ส่วนคำพังเพย มีความหมายลึกซึ้งกว่าสำนวน มีลักษณะติชมหรือแสดงความเห็นอยู่ในตัว ยังไม่เป็นคำสอนแท้ เป็นข้อคิดก่อนไปในทางเป็นภัย ติ เช่น ทำนาบนหลังคน ถีลอดดาซ้าง ห่างลอดดาเดิน เสียน้อยเสียยาก เสียมากเสียง่าย น้ำถึงไหน ปลาถึงนั้น

มาถึงคำภาษิตหรือสุภาษิต ต้องประกอบไปด้วยลักษณะ 2 ประการ คือ เป็นข้อความสั้น ๆ แต่กินความลึกซึ้ง และเป็นคำสอนหรือวางหลักความจริง เช่น คนแก่เป็นที่พึ่งของตน น้าควายอย่าเสียดาพรัก น้ำขึ้นให้รีบตัก อย่าชมเขาโคขึ้นให้กินหญ้า

การรู้ภาษิตมาก ๆ จึงมีประโยชน์อย่างน้อย 3 ประการ คือ ทำให้เกิดความคิดลึกซึ้ง ทำให้รู้จักประพฤติดัดขึ้น และทำให้ทราบถึงนิสัยใจคอและจารีตประเพณีสังคมต่าง ๆ

การศึกษา สำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต ของไทยจึงทำให้เราทราบถึงประวัติศาสตร์หรือความเป็นมาของธรรมชาติ วัฒนธรรมประเพณี ศาสนา การกินอยู่ ความรู้สึกนึกคิด เช่น ความจงรักภักดี ความอ่อนโยน ความประนีประนอม ความเคารพผู้ใหญ่ การให้อภัย การอยู่ร่วมกันอย่างมีไมตรี ฯลฯ เรื่องเหล่านี้ทำให้เรามีความรู้กว้างขวางขึ้น และสนุกสนานต่อการอ่านเรื่องเก่า เพราะทำให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงของสังคมสมัยนั้น ๆ เช่น

ประวัติศาสตร์ - ตีลาจารึก กฎหมายตราสามดวง พงสาวดาร ทำให้เกิดสำนวนไทยไว้มากดั่ง ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ไพร่ฟ้าหน้าใส บ้านท่านเคยอยู่ อุท่านเคยนอน

ศาสนา - หูเข้าพรรษา ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ตักบาตรอย่าถามพระ

การนิยมความสุภาพ อ่อนโยน มีสัมมาคารวะ - บัวไม่ให้ช้ำ น้ำไม่ให้ขุ่น อ่อนหวานมานมิตรล้นเหลือหลาย เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด

ภาษาหมากรุก - เข้าดาจน (หมดทางทำมาหากิน) จนแด้ม (ไม่มีทางเดินทางสู้) ล้มกระดาน (เลิกกระทำกิจการใด ๆ)

ภาษาชนไก่ - คลุมถุงชน สู้จนเย็บดา ไม่ดาบกี้คงเหลือ

การใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต จึงควรระมัดระวัง เมื่อนำไปใช้ถูกที่ เขียนได้ถูกต้องตามแบบฉบับก็เหมือนได้อารมณ์ประดับข้อความให้งดงาม แต่หากผิดเพี้ยนไปคุณค่าก็ย่อมลดลง สำนวนของเก่าส่วนใหญ่ เล่นคำไว้เหมาะเจาะดีแล้ว ถ้าไปดัดแปลงให้ผิดเพี้ยนไปก็เท่ากับทำให้เป็นรอยดาหนี แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าไม่ให้คิดสำนวนใหม่ ๆ เกิดขึ้นความจริงเป็นเรื่องควรส่งเสริมด้วยซ้ำ ภาษาจึงจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นแต่เสนอให้ระมัดระวังการดัดแปลงเท่านั้น เช่น “อ้อยเข้าปากซ้าง” เป็น “อ้อยเข้าปากหมา” “เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด” เป็น “เดินตามหลังหมาผู้ใหญ่ไม่กัด” “ขายผ้าเอาหน้ารอด” เป็น “แก้ผ้าเอาหน้ารอด”

การศึกษาเรื่อง สำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต จึงเป็นเรื่องชวนสนุก ให้ค้นให้คิด
ให้ตีความ

ที่มา : ท. กล้วยไม้ ณ อยุธยา. (2546). บทความ - สารคดีของคณะกรรมการจัดทำ
เอกสารและบทความสดุดีบุคคลสำคัญ เล่ม 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ดอกเบญจ.

6. ข้อใดคือใจความสำคัญของเรื่องนี้

- ก. ให้ความรู้เรื่องสำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต
- ข. ให้ตระหนักถึงการนำสำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต ไปใช้ให้ถูกต้อง
- ค. ให้ตระหนักถึงความสำคัญของสำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต
- ง. ให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต

7. ข้อใดคือความหมายของสุภาษิต

- ก. คำพูดที่ไม่มีความหมาย
- ข. คำพูดที่เป็นคติ คำสอน
- ค. คำพูดของคนโบราณ
- ง. คำพูดที่มีความหมายตรงตัว

8. ข้อความใดคือข้อเท็จจริง

- ก. สำนวน - คำพังเพย - สุภาษิต จึงเป็นเรื่องชวนสนุก ให้ค้นให้คิดให้ตีความ
- ข. การใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต จึงควรระมัดระวัง
- ค. สำนวนของเก่าส่วนใหญ่ เล่นคำไว้เหมาะเจาะดีแล้ว ถ้าไปดัดแปลงให้ผิดเพี้ยน
ไปก็เท่ากับทำให้เป็นรอยตำหนิ
- ง. คำพังเพย มีความหมายลึกซึ้งกว่าสำนวน มีลักษณะติชมหรือแสดงความเห็นอยู่
ในตัว

9. ข้อใดไม่ใช่สำนวน

- ก. ฝ่าฝืน
- ข. ลงคอ
- ค. เสียดคน
- ง. รสมีอ

10. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์ของการศึกษาสำนวน คำพังเพย และสุภาษิต

- ก. ทำให้ใช้ภาษาในการเขียนความเรียงต่าง ๆ ได้ดีขึ้น
- ข. ทำให้ทราบความเป็นอยู่ของคนในสังคมสมัยนั้น
- ค. เป็นเกราะป้องกันมิให้ต้องเสียใจในสิ่งที่ตนคิด พูด และกระทำ
- ง. เป็นการรักษาวัฒนธรรมทางภาษาอันเป็นมรดกที่ล้ำค่าของไทยไว้ให้ลูกหลาน
ภาคภูมิใจ

เฉลยแบบทดสอบประจำชุดการสอนที่ 2
การอ่านจับใจความสารคดีทางภาษาศาสตร์

1. ค
2. ง
3. ก
4. ง
5. ข
6. ข
7. ง
8. ง
9. ก
10. ค

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย
ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้วัดการอ่านจับใจความภาษาไทย ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R มีจำนวน 30 ข้อ
2. แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือกตอบ 4 คำตอบ ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว
3. ในการตอบให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ ให้ตรงกับตัวอักษรที่กำกับคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในแบบทดสอบ
4. ห้ามเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ในแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 0

“เราจะหาผลประโยชน์ด้วยความโกง ความล่อลวง และความกดขี่ ได้ชั่วสมัย แต่เราจะหาผลประโยชน์ด้วยความซื่อตรง ได้อย่างมั่นคงตราบนานเท่าชีวิตจะหาไม่”

0. ประเด็นสำคัญของข้อความนี้คือข้อใด

- ก. ประโยชน์ของความซื่อตรง
- ข. วิธีหาผลประโยชน์หลายรูปแบบ
- ค. การดำเนินชีวิตของคนในยุคปัจจุบัน
- ง. ความแตกต่างระหว่างความคดโกงและความซื่อตรง

กระดาษคำตอบ

ข้อ 0. ก ข ค ง
 ☐ ☐ ☐ ☐ X

ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่จากตัวเลือก ง เป็น ข ให้ทำ ดังนี้

ข้อ 0. ก ข ค ง
 ☐ ☐ ☒ ☐ ✕

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 1 - 2

ปัญหาสำคัญที่สุดในการปลูกป่า อาจแก้ไขด้วยการที่รัฐบาลจะต้องริบเร่งสำรวจจำแนกประเภทของดิน เพื่อกำหนดว่าบริเวณใดควรสงวนไว้เพื่อการป่าไม้ เลี้ยงสัตว์ เพาะปลูก ออกกฎหมายให้อำนาจเจ้าหน้าที่ควบคุมการใช้ดินและบังคับให้ใช้วิธีเพาะปลูกพืชที่สามารถอนุรักษ์ดินและน้ำสำหรับดินที่มีการพังทลายมาก

(ที่มา : สารานุกรมไทย ฉบับเยาวชน เล่มที่ 3)

1. จากข้อความที่อ่านกล่าวถึงอะไร

- ก. การเพาะปลูก
- ข. การปลูกสวนป่า
- ค. การพังทลายของดิน
- ง. การอนุรักษ์ดินและน้ำ

2. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการแก้ปัญหา

- ก. เร่งปลูกไม้ยืนต้น
- ข. สำรวจประเภทของดิน
- ค. ปลูกพืชที่อนุรักษ์ดินและน้ำ
- ง. ออกกฎหมายให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3 - 4

คำว่า “สามเพ็ง” เพี้ยนมาจากคำว่า “สามแผ่น” หรือ “สามตอน” แต่เดิมเป็นย่านที่คนจีนได้อพยพเข้าไปอยู่ ลักษณะภูมิประเทศของย่านนั้นมีคลองขวางถึง 2 คลอง ได้แก่ คลองเหนือวัดสำเพ็งและคลองวัดสามปลื้ม ทำให้แผ่นดินตัดออกเป็นสามตอนหรือสามแผ่น คือ แผ่นวัดสำเพ็งตอนหนึ่ง แผ่นวัดเกาะตอนหนึ่ง และแผ่นวัดสามปลื้มอีกตอนหนึ่ง แต่การคมนาคมไปมาถึงกัน

คนจีนเรียก “สามแผ่น” ไม่นัดและคนฟังก็ฟังไม่ชัด คือ พุดและฟังเพี้ยน ๆ ไปเป็นคำว่า “สามเพ็ง” และนานเข้า ๆ ก็เป็นคำว่า “สำเพ็ง” ดังที่เราเรียกกันและเที่ยวซื้อของหรือเข้าไปอาศัยกันอยู่อย่างเนืองแน่นในทุกวันนี้

(ที่มา : หนังสือชื่อบ้าน นามเมือง หน้า 53)

3. ผู้เขียนต้องการกล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ
- วัดที่อยู่ในชุมชนคนจีน
 - ย่านที่อยู่อาศัยของคนจีน
 - ความเป็นมาของชื่อ “ลำเพ็ญ”
 - สถานที่ท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร
4. คำว่า “สามแผ่นดิน” ในที่นี้หมายถึงอะไร
- แผ่นดินของวัด 3 วัด
 - แผ่นดินของบ้านเรือน 3 ชุมชน
 - คนจาก 3 แผ่นดิน 3 เชื้อชาติ
 - แผ่นดินเรือกสวนสวนไร่นา

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 5 - 7

ถั่วพู

ถั่วพูเป็นพืชล้มลุก ลำต้นเลื้อย ใบประกอบนอกจากลำต้นแบบสลับ มีใบย่อย 3 ใบ ใบรูปไข่ป้อม ปลายใบและขอบใบแหลม ออกดอกเป็นดอกย่อยสีขาวอมม่วง ฝักแบบยาวมี 4 ปีก เมล็ดภายในกลม ผิวมัน ปลูกโดยใช้เมล็ด ปลูกได้ทั่วไปทุกภาคของประเทศ

ฝักถั่วเป็นผักที่กรอบ รสอร่อย รับประทานสดๆ หรือลวกราดกะทิ หรือผัดกับน้ำมันเป็นเครื่องเคียงน้ำพริกขมิ้น ในใส่ทอดมันหรือแกงเผ็ด เป็นต้น ตามตำรายาแผนโบราณใช้หัวใต้ดินของถั่วพูเผาหรือหนึ่งรับประทานเป็นยาชูกำลัง ฝักถั่วพูมีวิตามินเอ วิตามินอี โปรตีน คาร์โบไฮเดรต ไขมัน ฟอสฟอรัส ค่อนข้างสูง เป็นอาหารบำรุงกำลังและสุขภาพได้ดี แต่ควรรับประทานถั่วพูที่สุกแล้ว เพราะเมล็ดถั่วพูดิบมีสารบางอย่างที่เป็นผลเสียต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย

ถั่วพูเป็นอาหารช่วยบำรุงร่างกาย ใช้ฝักอ่อนปรุงอาหาร เมล็ดแก่ต้มสุกรับประทาน หรือนำมาตากแห้งบดเป็นผงผสมกับน้ำดื่มสุก รับประทานวันละ 3 เวลา ก่อนอาหาร เป็นยาบำรุงสุขภาพได้ดี

(ที่มา : หนังสือสมุนไพรใกล้ตัว ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา หน้า 65)

5. เราใช้ส่วนใดของถั่วพุ่มเป็นอาหาร

ก. ดอก

ข. ใบ

ค. ลำต้น

ง. ฝัก

6. ส่วนใดถ้าเรารับประทานเข้าไปแล้วจะเป็นพิษต่อร่างกาย

ก. ฝักสด

ข. เมล็ดสด

ค. ดอกสด

ง. หัวสด

7. ข้อความข้างต้นได้กล่าวในลักษณะใด

ก. ประกาศ

ข. โฆษณา

ค. เชิญชวน

ง. แนะนำ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 8 - 9

งานอดิเรก หมายถึง งานพิเศษที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ที่บุคคลสามารถเลือกปฏิบัติได้ตามความพอใจโดยไม่ได้ทำกิจกรรมนั้นเป็นอาชีพ จัดเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของนันทนาการที่ทำเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ ด้วยการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ตามความสนใจ ด้วยใจสมัคร หลังจากที่ได้ประกอบภารกิจประจำวันแล้ว เกิดความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าทางร่างกายและมีอารมณ์ตึงเครียดเกิดขึ้น ร่างกายและจิตใจต้องการผ่อนคลายในสิ่งเหล่านี้ เพื่อให้เกิดความสุขสดชื่น ด้วยการกระทำในสิ่งที่ตนพอใจ ทำให้ร่างกายและจิตใจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติ

(ที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/งานอดิเรก>)

8. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

ก. งานอดิเรกเป็นงานพิเศษที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน

ข. งานอดิเรกเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการนันทนาการที่ทำเพื่อพักผ่อน

ค. งานอดิเรกทำให้ร่างกายและจิตใจสามารถดำรงอยู่ได้อย่างปกติ

ง. งานอดิเรกเป็นการทำให้ร่างกายและจิตใจผ่อนคลายความตึงเครียด

9. ข้อใดจัดเป็นงานอดิเรก

- ก. ทำตุ๊กตาหมีขาย
- ข. ทำการบ้านส่งครู
- ค. สะสมแสตมป์
- ง. เรียนพิเศษ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 10 - 12

โรคเลปโตสไปโรซิส (โรคฉี่หนู) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ชื่อ เลปโตสไปรา พาหะสำคัญของโรคนี้นี้ ได้แก่ หนู โค กระบือ และสุนัข เชื้อจะถูกขับออกทางปัสสาวะแล้วแพร่กระจายไปตามแหล่งน้ำ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรืออยู่ตามดินที่แฉะ นาข้าวก็เป็นแหล่งหนึ่งที่เหมาะแก่การแพร่กระจายของโรคนี้

ผู้ป่วยส่วนมากจึงมักเป็นชาวนา หรือกรรมกรที่ต้องทำงานอยู่ในที่ชื้น มีน้ำท่วมขังและมักมีหนูชุกชุม เชื้ออาจเข้าสู่ร่างกายโดยเข้าทางบาดแผลที่ผิวหนัง รอยขีดข่วน หรือปนเปื้อนในอาหารที่รับประทานเข้าไป โรคนี้ยังไม่มียาเฉพาะ มักใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา ป้องกันโรคนี้ได้โดยการหลีกเลี่ยงการเดินย่ำน้ำ บริเวณน้ำท่วมขัง และรับประทานอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ

(ที่มา : สารานุกรมไทย ฉบับเยาวชน เล่มที่ 34)

10. เพราะเหตุใดโรคนี้จึงมีความน่ากลัว

- ก. ควบคุมได้ยาก
- ข. มีความรุนแรงมาก
- ค. ไม่มียารักษาโรคโดยตรง
- ง. เกิดมาจากเชื้อแบคทีเรีย

11. เพราะเหตุใดนาข้าวจึงเป็นแหล่งแพร่กระจายของโรค

- ก. มีหนูชุกชุม
- ข. มีที่ลุ่มน้ำท่วมขัง
- ค. มีน้ำขังและมีพาหะของโรค
- ง. มีชาวนาและกรรมกรอยู่มาก

12. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด

- ก. อธิบายข้อเท็จจริง
- ข. ชี้แจงปัญหา
- ค. แนะนำวิธีการ
- ง. แสดงความคิดเห็น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 13 - 14

ไข่มุกเริ่มก่อตัวขึ้นจากเม็ดทรายเล็ก ๆ หรืออนุของเศษหิน บางครั้งก็เกิดจากหอยนางรมตัวอื่น ๆ ที่แตกหักเข้าไปอยู่ภายในหอยนางรม เมื่อมีสิ่งแปลกปลอมเข้าไปอยู่ในเปลือกหอยนางรมมันไม่สามารถจะหาล้างออกได้ ดังนั้นหอยนางรมจะเคลือบสิ่งแปลกปลอมที่ก่อความรำคาญให้กับมันไว้ด้วยสารชนิดหนึ่ง มีสีขาวเลื่อมเป็นมัน สารดังกล่าวจะเกาะกันเป็นชั้น ๆ รอบสิ่งแปลกปลอมนั้นขึ้นแล้วชั้นเล่าจนเกิดเป็นไข่มุกขึ้น

(ที่มา: สารานุกรมเด็ก เล่มที่ 11)

13. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดมากที่สุด

- ก. หอยนางรม
- ข. การเกิดไข่มุก
- ค. ความสวยงามของไข่มุก
- ง. เครื่องประดับประเภทมุก

14. เหตุการณ์ในข้อใดเกิดขึ้นเป็นลำดับสุดท้าย

- ก. หอยนางรมเคลือบสิ่งแปลกปลอมเอาไว้
- ข. สิ่งแปลกปลอมจะเกาะหอยนางรมเป็นชั้น ๆ
- ค. หอยนางรมไม่สามารถจะล้างสิ่งแปลกปลอมได้
- ง. เกิดสารสีขาวเลื่อมเป็นมันเกาะรอบ ๆ สิ่งแปลกปลอมนั้น

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 15 - 17

การรับขวัญ

การรับขวัญหรือผูกขวัญที่ยังพอมิผู้ปฏิบัติกันอยู่บ้างนั้น คิดว่าเป็นกิจกรรมแบบฉบับที่น่าสนใจและน่านิยมนควรแก่การปรับปรุงมาใช้ใหม่ให้กว้างขวางเหมาะสมกับกาลสมัย เพราะเป็นกิจกรรมที่ให้คุณค่าแก่ชีวิตเสริมสุขภาพจิตอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะเสริมสุขภาพจิตและเสริมพัฒนาการของเด็ก ๆ ผู้ใหญ่ให้ความรัก ความอบอุ่น แก่ลูกหลานนับแต่เกิดจนสิ้นวัยเรียน อันเป็นพื้นฐานสำคัญของชีวิต โอกาสที่เด็กจะมีปัญหาสุขภาพจิตจะน้อยการ เมื่อโตขึ้นการผูกขวัญทารกเมื่อแรกเกิด จะจดเวลาตกฟาก วัน เดือน ปีเกิด ของทารกไว้ คำว่า “ขวัญ” ตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง สิ่งหนึ่งที่ไม่มีตัวตน แต่ประจำอยู่ในตัวคนทุกคน ถ้าขวัญอยู่กับตัวจะมีความสุขไม่เป็นทุกข์ ไม่เจ็บไข้ ผู้ใหญ่รับขวัญหรือทำขวัญให้เด็กเมื่อใดบ้าง เมื่อแรกเกิดได้ 3 วัน เมื่อเกิดได้ครบเดือน เมื่อโกนจุก จะเห็นได้ว่าผู้ใหญ่ให้ความสำคัญแก่เด็กมาก โดยพอประกาศตนยอมรับต่อหน้าผู้คน ณ ที่นั้นว่า เขารับทารกเป็นลูก ต้องรับผิดชอบเลี้ยงดู

เมื่อทารกมีชีวิตได้ 3 วัน พ่อแม่ทำขวัญอีกครั้ง เรียกว่า รับขวัญวัน ซึ่งมีพิธีซับซ้อนขึ้นด้วยการบอกเจ้าหน้าที่จัดเครื่องบูชาและเครื่องสังเวย ผูกข้อมือด้วยสายสิญจน์ และเมื่อทารกอายุ 1 เดือน จะทำขวัญเดือน โดยโกนผมไฟและไว้จุกแคะหรือโก๊ะ ญาติมิตรจะมาแสดงความยินดี มีพิธีพุทธ เมื่อเจริญวัยขึ้นจะชุกชนตามประสาเด็ก เด็กอาจพบสิ่งใดที่ตกใจกลัวเกิดอาการขวัญหนีหรือขวัญหายผู้ใหญ่ก็จะปลอบขวัญหรือขวัญเป็นคราว ๆ ไปหรือเป็นไข้หนัก เมื่อหายไข้แล้วเกรงไข้จะกลับจึงทำพิธีผูกขวัญประกันไว้ ส่วนในพิธีโกนจุก ซึ่งเป็นพิธีใหญ่ทั้งพุทธและพราหมณ์ เด็กจะได้รับการผูกขวัญอีกด้วย อันเป็นการรับขวัญครั้งสุดท้ายในช่วงวัยเด็ก ก่อนจะเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ต่อไป

การรับขวัญในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดช่วงวัยเด็ก เห็นว่า น่าจะเป็นการเสริมพัฒนาการและเสริมสุขภาพจิตของเด็กเป็นอย่างดี แสดงให้เห็นความเข้าใจชีวิตจิตใจเด็ก เราไม่หวังให้ผู้ใหญ่ในปัจจุบันรับขวัญเด็กดังตัวอย่างที่ยกมานี้ทุกประการ เพียงให้ประยูรศภูมิปัญญาผู้ใหญ่สมัยก่อนตามสมควรเท่านั้น

(ที่มา : จิตวิทยา กองสุขภาพจิต กรมการแพทย์ หน้า 82)

15. ข้อใดที่มีลักษณะเป็นข้อคิดเห็น

- ก. เมื่อทารกมีอายุหนึ่งเดือน จะทำขวัญเดือนให้โดยโกนผมไฟและไว้จุก
- ข. หากเป็นไข้หนัก เมื่อหายแล้ว เกรงไข้กลับจึงทำพิธีผูกขวัญประกันไว้
- ค. เมื่อทารกมีชีวิตอยู่ได้ 3 วัน พ่อแม่จะทำขวัญให้อีกครั้ง เรียกว่า ทำขวัญวัน
- ง. การรับขวัญหรือผูกขวัญที่ยังพอมิผู้ปฏิบัติกันอยู่บ้างนั้น คิดว่าเป็นกิจกรรมแบบฉบับที่น่าสนใจและน่านิยม

16. ข้อใดมีลักษณะเป็นข้อเท็จจริง

- ก. การรับขวัญเด็กในโอกาสต่าง ๆ เห็นว่าน่าจะเป็นการเสริมพัฒนาการและเสริมสุขภาพจิตของเด็กเป็นอย่างดี
- ข. เราไม่หวังให้ผู้ใหญ่ในปัจจุบันนี้รับขวัญเด็กดังกล่าวมาทุกประการ เพียงให้ประยุกต์ใช้ตามสมควรเท่านั้น
- ค. ในพิธีโกนจุกซึ่งเป็นพิธีใหญ่ทั้งพุทธและพราหมณ์เด็กได้รับการผูกขวัญอีก อันเป็นการรับขวัญครั้งสุดท้ายในช่วงวัยเด็ก
- ง. การรับขวัญหรือผูกขวัญทำให้มองเห็นว่า ผู้ใหญ่ไทยแต่โบราณนั้นให้ความรักความอบอุ่น แก่ลูกหลานอย่างผสมผสานลึกซึ้งตลอดช่วงวัยเด็ก

17. ทารกที่มีอายุ 3 วัน พ่อแม่จะทำขวัญเรียกว่าอะไร

- ก. การทำขวัญวัน
- ข. รับขวัญวัน
- ค. รับขวัญไฟ
- ง. รับขวัญลูก

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 18 - 21

มนุษย์มักจะดเปรียบเทียบของของตัวเองของตัวกับของของคนอื่นอยู่เสมอ และมักจะคิดว่าของของคนอื่นดีกว่าของของตัวเองอยู่ร่ำไป ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นไม่ว่าจะอย่างไรก็จะหาความพอใจไม่ได้ เพราะถ้าเปรียบเทียบกับดลั ก็จะมีดลัที่มีรูปแบบแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีสีสันทันที่แตกต่างกัน มีลวดลายที่แปลก ๆ และสวยงามออกมาอยู่เรื่อย ๆ ในชั้นแรกเมื่อเห็นลายดอกไม้ก็นึกว่าดอกไม้สวย จึงวาดลวดลายเป็นดอกไม้ ต่อมาเมื่อมีลายกนกออกมาใหม่ก็นึกเบื่อลายดอกไม้ไม่อยากได้ลายกนกแทน จึงเติมลายกนกเข้าไป ครั้นมีลายกนกแล้ว ต่อมาเกิดมีลายทิวทัศน์ว่างตลาดอีกก็อยากได้ทิวทัศน์อีก ถ้าวิ่งตามแฟชั่นหรือตามสิ่งที่คนอื่นมีอยู่ร่ำไป ในที่สุดดลัใบนั้นก็

เป็นลายร้อยพ่อพันแม่ หาความสวยงามหรือหาความเป็นเอกลักษณ์ของตัวเองไม่ได้ ในที่สุดเจ้าของก็คงเบื่ออยู่นั่นเอง

การที่จะหาความสุขได้ ในเบื้องต้นจึงต้องพิจารณาถึงใจของตัวเองก่อนเป็นหลักว่าเราต้องการสิ่งใดแน่ เราต้องการสิ่งนั้นจริงหรือ เราจะเบื่อกับมันไหม จะเอียนกับมันไหม ถ้าแน่ใจแล้วจึงค่อยๆ บรรจงแต่งให้เป็นไปตามที่เราต้องการ และเมื่อได้ตามที่ต้องการแล้ว ต้องหยุดความพอใจไว้ที่ตรงนั้นต่อไป ใครเขาจะมีลวดลายอะไร สีสน้อย่างไร รูปทรงอย่างไร ต้องไม่เอาไปเปรียบเทียบกับ ต้องพอใจอยู่ตรงที่ที่เราได้เลือกแล้ว ความสุขอันแท้จริงจึงจะเกิดขึ้น

(ที่มา : หนังสือ นานาสาระ ของ มีชัย ฤชุพันธุ์)

18. จากข้อความข้างต้น “ความสุขที่แท้จริง” จะเกิดขึ้นได้อย่างไร

- ก. ความพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่
- ข. การปรับตัวเข้ากับสังคมได้
- ค. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
- ง. การเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

19. ผู้เขียนมีความเห็นว่า “มนุษย์” ควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงจะพบกับความสุขที่แท้จริง

- ก. เป็นตัวของตัวเอง
- ข. มีความเป็นเอกลักษณ์
- ค. ปรับตัวตามสมัยนิยม
- ง. รู้จักยอมรับการเปลี่ยนแปลง

20. ผู้เขียนใช้กลวิธีใดนำเสนอ

- ก. การเปรียบเทียบ
- ข. การพรรณนา
- ค. การอ้างข้อเท็จจริง
- ง. การยกตัวอย่าง

21. ถ้านักเรียนมีกระเป๋าลืออยู่แล้ว แต่เห็นกระเป๋าแฟชั่นรุ่นใหม่ล่าสุดวางขายอยู่ในห้างสรรพสินค้า นักเรียนจะตัดสินใจทำอย่างไร

- ก. ซื้อ เพราะจะได้เป็นคนทันสมัย
- ข. ซื้อ เพราะเมื่อกระเป๋าใบเดิมที่ใช้อยู่เป็นประจำ
- ค. ไม่ซื้อ เพราะกระเป๋ารุ่นใหม่มีราคาแพง
- ง. ไม่ซื้อ เพราะกระเป๋าใบเดิมยังสามารถใช้งานได้ดี

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 22 - 24

โปรตีนเป็นสารอาหารที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต โดยเฉพาะในระยะตั้งครรภ์ ความต้องการของโปรตีนจะเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ระยะการให้นมบุตรความต้องการโปรตีนด้วย ขณะเดียวกันเด็กที่อยู่ในวัยที่กำลังเจริญเติบโตจะมีความต้องการโปรตีนมากกว่าผู้ใหญ่ ดังนั้นอาหารที่มีโปรตีนสูงจึงเป็นอาหารที่ควรได้รับ

อาหารที่มีโปรตีนสูง ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่างๆ ไข่ นม ถั่วเหลือง เช่น เนื้อไก่ เนื้อเป็ด ปลาหู เนื้อวัวไม่ติดมัน จะมีโปรตีนประมาณ 20 ต่อ 100 กรัมของอาหาร ส่วนไข่จะมีโปรตีนประมาณ 13 กรัม ต่อ 100 กรัมของอาหาร และถั่วเหลืองเป็นพืชที่มีโปรตีนสูงถึง ร้อยละ ประมาณ 34

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง โดยเฉพาะคนที่อยู่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว พบว่าได้รับโปรตีนปริมาณสูงกว่าคนในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งคนส่วนใหญ่จะขาดอาหาร การได้รับโปรตีนสูงเกินไปจะไม่มีประโยชน์ ตรงกันข้ามจะเพิ่มความเสี่ยง เช่น อาจเป็นโรคอ้วน เนื่องจากอาหารที่มีโปรตีนสูงมักจะเป็นเนื้อสัตว์ติดมัน ถ้าเป็นเด็กหรือทารก ร่างกายไม่สามารถที่จะปรับตัวกับปริมาณโปรตีนสูงๆ ที่กินเข้าไป

การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง จะทำให้กินอาหารอื่นได้น้อยลง โอกาสที่จะทำให้เกิดการขาดสารอาหารชนิดอื่นเป็นไปได้สูง และการกินอาหารที่มีโปรตีนสูงทำให้ร่างกายต้องกินแคลเซียมสูงด้วยเพราะทำให้ร่างกายเพิ่มการกำจัดแคลเซียมออกจากร่างกาย

ดังนั้น การกินอาหารจึงควรมีโปรตีนในปริมาณที่เหมาะสม

(ที่มา : ขวัญเรือน ปัทมแรก เดือนสิงหาคม 2550 หน้า 113-115)

22. ประโยคใจความสำคัญของเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. การกินอาหารที่มีโปรตีนสูงทำให้อ้วนเร็วขึ้น
- ข. ควรกินอาหารที่มีโปรตีนในปริมาณพอเหมาะ
- ค. โปรตีนเป็นสารอาหารที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโต
- ง. อาหารที่มีโปรตีนสูง ได้แก่ เนื้อสัตว์ต่างๆ ไข่ นม ถั่วเมล็ดแห้ง

23. ข้อใดเรียงลำดับจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

- 1) การกินอาหารจึงควรมีโปรตีนในปริมาณที่พอเหมาะ
- 2) การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง จะทำให้กินอาหารอื่นได้น้อยลง
- 3) การกินอาหารที่มีโปรตีนสูง ทำให้ร่างกายต้องกินแคลเซียมสูงด้วย
- 4) การที่ได้รับโปรตีนสูงเกินไปจะไม่มีประโยชน์ จะเพิ่มความเสี่ยงอาจเป็นโรคอ้วนได้

ก. 2 1 4 3

ข. 4 2 3 1

ค. 1 2 4 3

ง. 4 3 2 1

24. จากเนื้อความข้างต้น ผู้เขียนมีจุดประสงค์อย่างไร

- ก. แนะนำ
- ข. ให้ข้อคิด
- ค. สั่งสอน
- ง. ชี้แจง

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 25 - 26

วันที่ท่านนายกเทศมนตรีปล่อยลูกโป่งลอยขึ้นฟ้าในงานฉลอง ถนนอันแสนสวยเลียบฝั่งทะเลเป็นเส้นไกลนั้น ผู้คนไปมุงดูกันมาก แม้ว่าแม่จะไม่สบาย แต่ก็นั่งรถเข็นให้ผมเข็นพาไปด้วย แม่ นั่งอยู่บนรถเข็นห่างๆ หันมาถามผมว่า “เอ็งว่าบ้านของเรา อยู่ตรงไหนล่ะ” ผมชี้มือไปที่ตึกสูงตระหง่านข้างถนนสร้างใหม่ที่ติดป้ายไว้ว่า “โรงแรมชาชนา” พลางยกมือของแม่มาแนบแก้ม เมื่อเห็นน้ำตาแม่ไหล

ผมแอบให้สัญญาในใจไว้กับแม่ว่า สักวันหนึ่งเถิด เมื่อผมโตขึ้น มีงานทำและมีเงินพอ ผมจะพาแม่และครอบครัวของเราขึ้นไปนอนอยู่บนโรงแรมนั้นให้ได้ เพื่อว่าเราจะได้ระลึกถึงบ้านริมทะเลอันเก่าแก่ที่แสนรักของพวกเขา

(ที่มา : รวมเรื่องสั้นบ้านริมทะเล ของ อัสศิริ ธรรมโชติ)

25. “เอ็งว่าบ้านเราอยู่ตรงไหนล่ะ” จากข้อความดังกล่าว ผู้พูดพูดด้วยความรู้สึกใด

- ก. สลดใจ
- ข. สะใจ
- ค. น้อยใจ
- ง. ท้อใจ

26. ใจความสำคัญของข้อความนี้ คืออะไร

- ก. ความรู้สึกสูญเสียสิ่งอันเป็นที่รัก
- ข. ความผูกพันระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อม
- ค. ความผูกพันระหว่างแม่กับลูก
- ง. ความใฝ่ฝันในการสร้างอนาคต

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 27 - 28

ทุกคนกำลังรอรอดสักคันที่ยอมนำชายชราไปส่งโรงพยาบาล แต่มีรถผ่านมาน้อยเหลือเกิน ส่วนรถที่ผ่านมาก็ไม่ยอมรับคนเจ็บไปส่งโรงพยาบาลต่างมีเหตุผลเป็นของตัวเองทั้งนั้น วาดรู้สึกว้าวุ่นว่าวันนี้โลกจะมากมายไปด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา ซึ่งเขาไม่เคยมีความรู้สึกแบบนี้มาก่อนเลย และเพิ่งสัมผัสได้ว่าหลายสิ่งหลายอย่างกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ความอ้างว้างอันไร้ขอบเขต

วาดยืนหันซ้ายหันขวาอย่างกังวลใจ มองข้ามทางรถไฟไปอีกฝั่ง เห็นบ้านหนึ่งมีรถยนต์อยู่ด้วย เขาจึงวิ่งข้ามทางรถไฟไปที่บ้านหลังนั้นทันที “นำช่วยเอารถยนต์ไปส่งคนเจ็บที่ เขาอาการหนักมาก”

“ใคร” เจ้าของบ้านถามห้วน ๆ พร้อมกับออกมาชะเง้อคอดูที่หน้าบ้าน

“ไม่รู้ ไม่มีใครรู้จัก เขาถูกรถชนที่ปากทาง”

“รถเสียมาสองวันแล้ว ยังไม่ได้ซ่อมเลย” เจ้าของบ้านวัยสี่สิบกว่าบอกร่วมกับยิ้มแห้ง ๆ

ตอนนั้นเองมีหญิงวัยกลางคน คนหนึ่งจอดรถจักรยานยนต์แล้วเข้ามาดูคนเจ็บ เมื่อมองเห็นชายชราที่ร้องโหวกเหวกขึ้นมาทันทีจนหลายคนตกใจ

“ฮ้า! นำพรีมนี่ เฮ้ ไอ้เหลิม พ่อมึงถูกรถชน” ประโยคทำยหญิงวัยกลางคนวิ่งไปกวดมือเรียกเจ้าของบ้านที่อยู่อีกฝั่งของทางรถไฟ ซึ่งเป็นบ้านที่มีรถยนต์จอดอยู่ในบ้านนั้นแหละ

“อะไรนะ” เจ้าของบ้านที่วาดไปขอร้องให้เอารถยนต์ไปส่งคนเจ็บออกมายืนตะโกนอยู่หน้าบ้าน

“พ่อมิ่งถูกรถชน มาเร็ว ทำบาอะไรอยู่วะ!” พ่อได้ยืนเช่นนั้น เขาก็วิ่งกลับบ้านพร้อมกับบอกคนในบ้านให้รู้ แล้วถอยรถยนต์ที่เขาบอกว่ามันเสียออกจากบ้านทันที

(ที่มา : หนังสือ แม่น้ำสองสี ของ กร ศิริวัฒน์)

27. “ต่างมีเหตุผลเป็นของตัวเองทั้งนั้น วาความรู้สึกว่าวันนี้โลกจะมากมายไปด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา” จากข้อความดังกล่าว ผู้พูดพูดด้วยความรู้สึกใด

- ก. เบื่อหน่าย
- ข. ว้าเหว่
- ค. สลดใจ
- ง. ไม่พอใจ

28. ข้อใดเป็นความขัดแย้งที่ปรากฏในเรื่อง

- ก. ความดีกับความเลว
- ข. ความมีน้ำใจกับความเห็นแก่ตัว
- ค. ความสมหวังกับความผิดหวัง
- ง. ความยินดีในร้ายกับความเพิกเฉย

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 29 - 30

ฉบับต่อมา คำเล่าถึงความลำบากเมื่อฝนขาดช่วง ข้าวกล้าตายหมด เปรยว่าอยากเข้ามาหางานทำ ในกรุงเทพฯ น้ำเสียงตอนท้ายคล้ายอยากขอมาพักอยู่กับเธอชั่วคราว จดหมายฉบับนั้นทำเอาจิตติมาเครียดไปพักใหญ่ กลัวสาวคำจะมาจริง ๆ แล้วพบว่าพื้นเพของหล่อนเท่ากับคนรับใช้ในบ้านเธอเท่านั้นเอง

ตอนนักศึกษาไปทีนั้น พ่อแม่ทุกคนคือพ่อแม่ของพวกเธอ หนุ่มสาวทุกคนเป็นเอื้อยอ้ายกัน เด็กน้อยทุกคนคือน้องรัก ผู้เฒ่าผู้แก่ถูกเรียกขานว่าพ่อใหญ่ แม่ใหญ่ กระทั่งลมทุกหลังหีบยื่นมุ้งใหม่ที่สุดให้แก่นักศึกษา เชื้อเชิญให้อยู่ในห้องใหญ่ที่สุดของบ้าน วันสุดท้ายก่อนจาก หมูตัวโตที่สุดในหมู่บ้านถูกล้มเลี้ยงส่งพวกเธอ หมอนขวานลายจิด ผ้าไหมสีสด สะพัดจากมือเหล่าแม่ใหญ่สู่ลูกสาว

แต่ถ้าพวกเขามาทีนี้ในวันใด ติมารู้ดี พ่อแม่พี่น้องของเธอจะมองเขาอย่างหวาดระแวง

บ้านของเธอจะไม่ยินยอมให้เขาเข้ามานั่งในห้องรับแขกหรือแม้แต่โรงรถ จะให้พวกเขาไปนอนในห้องเล็ก ๆ ของชมรมทีมหาวิทยาลัยก็ดูจะเล็งน้ำใจเต็มที ในเมื่อคนตัวเล็ก ๆ อย่างเธอไม่สามารถช่วยเหลือใครได้ ธิดิมาจึงไม่ตอบจดหมาย และคำก็ไม่ได้เขียนมาอีก ค่ายอาสาพัฒนาฯ ผ่านไปแล้ว สายใยผูกพันระหว่างชาวเมืองกับชาวบ้านก็ขาดสิ้นลง ด้วยกรรไกรคมกริบนามว่า

(ที่มา : หนังสือ สานมหย้า ของ วัน ณ จันทรธาร)

29. จากข้อความข้างต้น ธิดิมากำลังตกอยู่ในสถานการณ์ตามสำนวนในข้อใด

ก. น้ำท่วมปาก

ข. หมาจนตรอก

ค. หนีเสือปะจระเข้

ง. ถิ่นไม่เข้า ค่ายไม่ออก

30. นักเรียนคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่ทำให้สายใยผูกพันระหว่างชาวเมืองกับชาวบ้านขาดสิ้นลง

ก. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

ข. ระยะทางที่ห่างไกล

ค. การแบ่งชนชั้นของคนในสังคม

ง. ความเจริญทางเทคโนโลยี

เฉลยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.	ข	16.	ค
2.	ก	17.	ข
3.	ค	18.	ก
4.	ก	19.	ง
5.	ง	20.	ก
6.	ข	21.	ง
7.	ง	22.	ค
8.	ก	23.	ข
9.	ค	24.	ง
10.	ง	25.	ง
11.	ค	26.	ก
12.	ก	27.	ค
13.	ข	28.	ข
14.	ง	29.	ง
15.	ง	30.	ค

**แบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทย
ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

คำชี้แจง

1. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนด้วยชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ฉบับนี้ ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีทั้งข้อความทางบวกและข้อความทางลบ

2. ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วแสดงความคิดเห็น โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง แสดงความคิดเห็นทางขวามือให้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดการสอนอ่านจับใจความภาษาไทยที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทุกข้อความ ตัวอย่างเช่น

ข้อความ	รู้สึกหรือเห็นด้วยมากที่สุด	รู้สึกหรือเห็นด้วยมาก	รู้สึกหรือเห็นด้วยปานกลาง	รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อย	รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
0. การใช้ชุดการสอนช่วยให้กิจกรรมการเรียนสนุกสนาน	✓				
00. การใช้ชุดการสอนทำให้เกิดการสับสน				✓	

จากตัวอย่าง ข้อ 0. แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการใช้ชุดการสอนนั้นช่วยให้กิจกรรมการเรียนสนุกสนานมากที่สุด

และข้อ 00. แสดงว่านักเรียนมีความคิดเห็นว่าการใช้ชุดการสอนนั้น ไม่ได้ ทำให้เกิดการสับสน

3. การตรวจให้คะแนน ตรวจให้คะแนนดังตารางต่อไปนี้

รู้สึกหรือเห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
รู้สึกหรือเห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
รู้สึกหรือเห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ขอขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ข้อความ	รู้สึกหรือ เห็นด้วย มากที่สุด	รู้สึกหรือ เห็นด้วย มาก	รู้สึกหรือ เห็นด้วย ปานกลาง	รู้สึกหรือ เห็นด้วย น้อย	รู้สึกหรือ เห็นด้วย น้อยที่สุด
ด้านเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การใช้ชุดการสอนทำให้บทเรียนไม่น่าเบื่อ					
2. การใช้ชุดการสอนช่วยให้การเรียนรู้บทเรียนง่ายขึ้น					
3. การใช้ชุดการสอนเหมาะสมกับเรื่องการอ่านจับใจความ					
4. การใช้ชุดการสอนเป็นกิจกรรมช่วยฝึกทักษะในการอ่านจับใจความให้นักเรียน					
5. นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ชุดการสอนการอ่านจับใจความ					
ด้านกระบวนการเรียนรู้					
6. การใช้ชุดการสอนช่วยพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
7. การใช้ชุดการสอนเป็นวิธีการเรียนรู้แบบบูรณาการ					
8. นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ชุดการสอน					
9. การเรียนรู้เป็นระบบมากขึ้นเมื่อใช้ชุดการสอน					
10. การใช้ชุดการสอนช่วยให้นักเรียนจดลำดับขั้นตอนการอ่านจับใจความได้ดี					
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
11. การใช้ชุดการสอนทำให้ผลการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น					
12. การใช้ชุดการสอนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้เร็วขึ้น					
13. การใช้ชุดการสอนช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น					
14. การใช้ชุดการสอนทำให้เวลาในการเรียนน้อยลงกว่าปกติ					
15. นักเรียนสามารถเสนอความรู้และความคิดเห็นได้โดยใช้ชุดการสอน					

ข้อความ	รู้สึกหรือเห็นด้วยมากที่สุด	รู้สึกหรือเห็นด้วยมาก	รู้สึกหรือเห็นด้วยปานกลาง	รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อย	รู้สึกหรือเห็นด้วยน้อยที่สุด
ด้านพฤติกรรมของนักเรียน					
16. การใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนตั้งใจเรียน					
17. การใช้ชุดการสอนช่วยพัฒนาความรับผิดชอบ					
18. การใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม					
19. การใช้ชุดการสอนทำให้นักเรียนขยันเรียนมากขึ้น					
20. นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข เมื่อใช้ชุดการสอน					